

Előfizetési díj:

Negyedévre... — 2 kor.
Félévre... — 4 kor.
Égész évre... — 8 kor.

=====
Egyes szám 40 fill.
=====

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPÁTI BÉLA.

Szerkesztőség és
kiadóhivatal

IX., Üllői-ut 119. sz.,
földszint 2.

Megjelen július és
augusztus kivételével
havonta kétszer.

Achilles Sport-Egylet
Aradi Korcsolyázó-Egylet
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátorlajuhelyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegy.,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székestehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Testgyakorlatok csunya időben.

Több mint negyed századdal ezelőtt, a tornareform első miniszteriumi értekezletein az athletikai, szabadtéri gyakorlatok ellen Hegedüs Sándor és Bockelberg Ernő mindig azzal érveltek, hogy nem való a mi éghajlatunkhoz szabadtéri gyakorlat, mert a csunya idő bekerget a tornaterembe. Már akkor is hiába hangoztattuk, hogy hisz Angolország éghajlata a mienkéhez képest ugyancsak csunya, s ott miért nem féltik a fiukat a náthától. És ma is lépten-nyomon azt hangoztatják tornaszakembereink, hogy az athletika a szép idő gyakorlata. Sőt újabban a svéd-torna hívei a tornatermet tele-tömve újabb és újabb szerekekkel, egészen e helyre szorítják a fiuk gyakorlatait. Ehhez járul még azon egy-egy helyen szerzett szomorú tapasztalat, hogy a játékdélutánok sem váltak be.

Igazán örülnünk kell, hogy tanítványaink, a fiatal sportgeneráció a leghatározottabban tör lándzsát a szabadtéri gyakorlatokért, s minden téren segít győzelemre vinni, azon egyetlen főelvét az iskolai testgyakorlatoknak, hogy szabadtéren természetes mozgásokkal erősítsük az ifjuságot.

Mikor tehát közelednek a ködös, borús napok, figyelmeztetjük tornatanárainkat, hogy

ezzel nem alkonyodott le a szabadtéri gyakorlatok napja, mert akkor a ködös Angliában alig volna pár athlétanap, most is minden gyakorlat üzhető, de csak kellő körültekintéssel. De szinte komikus, mint féltjük a gyermekeket a szabadlevegő betegségétől, mikor ma már orvosaink a csaknem haldokló betegeket is a hóra fektetik ki és nyitott ablak mellett engedik őket aludni. — Annyira félszeg a felfogásuk a hülésről, hogy a jó levegőt hozó légáramlattól is félünk, erre nézve mondta is egy kitűnő iskolaorvosunk, hogy többet ér egy hatalmas séta az esős, viharos időben, mint a poros tornaterem levegőjének szivása. Hogy pedig milyenek a mi tornatermeink levegője az osztály egy dobantására, azt nem kell e lapokban magyarázni, mert hisz ez az átka minden tornatanárnak.

Azt is sokszor halljuk hangoztatni, hogy nincs elég nagyságu játéktér az iskolához elég közel. Már pedig akkora udvar mindenütt csak van, amekkora a tornaterem, tehát itt is elérnek a tanulók. — Sok tornatanár abban a tévedésben van, hogy a torna az izomerő-fejlesztésre való s ezt csak a szertornázással lehet elérni. Pedig a testgyakorlás az izomfejlesztés mellett kell, hogy a belső szervek, főleg a tüdő és szív fejlődését is elősegítse,

erre nézve pedig a német korlát, nyújtó és lögyakorlatok határozottan ártalmasak az orvosok véleménye szerint.

De nem szálunk mink a józanul vezetett szertornázás ellen, csak azt óhajtánánk, hogy mikor a zuhogó zápor nem kerget a terembe, a tanulók mindig a szabadban legyenek.

A nagyvárosokban az orvosok a levegőt jobbnak mondják, a hidegebb idő alatt tehát ne féltsük tőle a gyereket. Hogy mit csináljanak a tanulók az udvaron, hol semmi szer sincs, azt nem kell felsorolni, mert minden tornatanár tudja, de ha semmit sem csinálnak, akkor is egészségesebb ez, mintha a bűdös, poros tornateremben töltik az időt. — Hogy a tornaterem nálunk miért ilyen a legtöbb helyen, arról az iskolaszolgák kongresszusa felelhetne meg. De a lusta tisztogatáson kívül nagy baj az is, hogy a kötelező tornaczipő használatát sem tudjuk keresztül vinni tanítványaink szegénysége miatt. Minden ok tehát oda vezet, ki a szabadba a szabadmozgásra.

A magyar testnevelési viszonyok.*

Irta: Karafiath Márkus dr.

(Folytatás.)

A testi nevelésnek nemzetgazdaságilag is nagy a jelentősége. Combe Lausanneban a népiskolai gyermekek között 24%-ban vérszegénységet, Kotelmann Hamburgban 15%-ban görvélykórt, 20%-ban vérszegénységet, Mangelot Párizsban 68%-ban különféle testi fogyatkozást talált. Ezt a többnyire hazulról hozott vérszegénységet és egyéb fogyatkozást csak a rendszeres és célirányos testgyakorlás óvhatja meg az iskola súlyosbító befolyásától. Nélküle azok a bajok csak fokozódnak és sok esetben oly gyermekek is nyilvánulnak, aki tőlük menten került az iskolába. A középiskola azután csak még jobban súlyosbitja a bajt. Mennyi szellemi erő megy így tönkre az iskolában, melynek a társadalom, a haza sohasem vehette hasznát, melyek nemzetgazdasági értékét, ha érvényesülhet, számokkul nem is lehet kifejezni! A gyakorlati érzékkel bíró angolok a szabadtéri testedzés nemzetgazdasági jelentőségét legelsőbb értették meg Európában. A szabadtéri testedzés a legutolsó félszázad alatt szinte nemzeti jellegre tett szert Nagybritanniában. A nevelés elvá-

laszthatatlan kellékévé s a társadalmi összetartózkodás egyik főbb tényezőjévé lett. Miután minden sportnak és játéknak szigorúan megállapított szabályai vannak, megszabott nagyságu és kellékű külön területet is igényel. Az angol városok hatóságai a közvéleménynek meghódolva, a társadalom erre vonatkozó kívánalmainak eleget tesznek és olyan és annyi játszótérrel állítanak a testi nevelésnek a rendelkezésére, amennyire és amennyire annak szüksége van. Ott a szabaddá váló belterületeket, pl. felhagyott régi temetőket, középületeket stb. nem építik be óriási háztömbökkel, hanem kertekké alakítják át, hogy tüdei legyenek a városnak s a kertekben mindjárt kihasítják a szabadtéri játéknak való pályateret. Ez időszertint már akárhány német városnak vannak játszóterei, melyeket nemcsak a tanuló, de meghatározott időben a nemtanuló ifjuság is vehet igénybe, különösen munkaszünetes napokon. Sőt Krakkó híres Jordánparkjában az iparos- és munkásosztály ifjusága szakképzett játékevezetők utbaigazítása és felügyelete mellett játszik a neki szánt órákban. Azt az ifjuságot, melyet a vásár- és ünnepnapok tétlenség és unalmas ödöngés csavargásra és vajmi korán a csapszékekbe késztet s az alkohol élvezete révén könnyen erkölcsi züllésre juttat, a játszótér megmenti a tisztos munkának. A játszótér módot ad neki, hogy szabad óráit egészséges szórakozással tölthesse és a munkához szükséges új erő és új kedv gyűjtésére használhassa fel. Németországban az ifjusági és népjátékot már felvették a népjólétet célzó intézmények közé. Hisz feladata nemcsak az, hogy a népet szórakoztassa, hanem fejleszteni megacéloznia kell a nép testi és lelki egészségét, a külellenséggel való fegyveres harchoz és a létért való küzdelemhez szükséges erejét, valamint erkölcsi szilárdságát. Németországban itt-ott már tapasztalhatók, hogy a vidító szabadtéri testgyakorlás és játék felvirágzása a korcsmalátogatást és vad tyornyázást észrevehetően apasztja. Nálunk, valljuk be, nem kvadrálna a pénzügyi kormány számvetésével ha a szeszadójövedelem akár ilyen révén is, megcsappanna.

Már a régi görögök is tudták, hogy a testgyakorlatok az ifjuság élvágjának hathatos ellenszere. Felismerte ezt mindazon jelenkori művelt nép is mely a testgyakorlás, különösen a játék általános nevelő értékét helyesen fogta fel. Sőt ezen érték ma százszorta nagyobb, mint a klasszikus ókorban. A szellemi tulterheltség miatt elsatnyált mai ifjat a tulfeszített, könnyebben izgatható idegzete hajlandóbbá teszi a tilos élvezet iránt, ami neki egyuttal könnyebben is megárt, mint az ókori erőteljesebb nemzedék fiának. Nálunk a nem hivatottak mosolyognak fölötté és el sem hiszik, a hivatottak tulzásnak mondják a testgyakorlásnak tulajdonított szellemi értéket. Iskoláink életének intézői pedig csak nézik, vajjon mire fordul az a harc, mely a testnevelés reformja körül, annak barátai és ellenségei között nálunk is megindult. Nézik,

* A Mossó könyvének bevezetéséből közöljük e sok új eszmét tárgyaló részt. (Szerk.)

ahelyett, hogy a külföld példájából tanulva, végre határozott cselekvésre szánnák el magukat.

„Test és lélek egymás mellé fogott két ló” — mondja Montaigne valamelyik esszé-jében. A testi nevelés reformálására irányuló s az utolsó harmincz év óta folyó tudományos munkálkodás e mondás igazságát igazolta. A modern testi nevelés, különlegesen a szabadtéri játék értelmi, lelki és erkölcsi vonatkozásai oly pedagógiai jelentőségűek, hogy az egészen más tanerőt igényel, mint amilyen a tornatanításunk eddig rendelkezett. Csak ezen pedagógiai jelentőség teljes ismerete, párosulva lélektani tapasztalattal s a nevelői hivatásért való lelkesüléssel, fogja a tornatanítót vagy tanárt jó mesterré minősíteni. Szükséges tehát, hogy a tornatanítók képzése a jelenleginél magasabb színvonalon történjék, hogy azok tanári képzettséget nyerjenek, hogy azok igazi testnevelők legyenek.

Midőn 1893-ban az első játéktanfolyam megnyílt, körülbelül hatvan középiskolai tanár és tanító vett azon részt. De sajnos, dr. Ottó József és társai buzditó példája később nem akadt követőkre. Szalmatűz volt ez is, mely fellobbant és mint sok más, „lohadtan lohad”, míg végképen ki nem aludt.

Középiskolai tanáraink között még ma is igen szerény azok száma, akik a testi nevelés nagy jelentőségéről meg vannak győződve. Ihol a hazai középiskolák igazgatóihoz intézett megkeresésem eredménye! Még kevesebb azok száma, akik a testi nevelés érdekében lelkes meggyőződésük erélyével buzgolkodnának és saját buzgóságukat a vezetésükre bízott ifjúságba is oltanák. A középiskolai tanárok irodalmi működése sem czáfolhatja meg ez állítás igazát. A legtöbb tanárnak terhére esik ez a játékdélután, mely őt más egyéb teendőitől elvonja. Kedvetlenségét tanítványaival érezteti és így az a játék mindkét félnek muszáj játékká lesz.

Ezen az állapoton változtatni kell és az csak a torna vagy helyesebben mondva a testnevelőtanárképzés reformjával lehetséges. A testnevelő tanárnak magasabb képzéssel kell bírnia, mint a mostani tornatanítónak. Annak a pedagógusnak, tehát pszichológusnak is kell lennie és kell, hogy élettani ismeretei legyenek. Egyedül a magasabb minősítéssel bíró, a katedrális tanárral egyenrangú és jogu testnevelési tanár van rá hivatva, hogy a magyar testnevelés ügyét felvirágoztassa.

Franciaországban és Itáliában a testi nevelés reformálása korábban indult meg mint a németeknél és ime ezek utólérték — ha meg nem előzték — a francziákat és olaszokat. Azt hiszem, nem tévedek, midőn ezen eredmény egyik főokát abban látom, hogy Németországban nemcsak orvosok, de tulnyomó részben tanférfiuk küzdöttek és küzdenek a testi nevelés reformálása mellett. Nekünk új tanárgenerációt kell teremtenünk és abba a testi nevelés szeretetét és

őszinte becsülését bele nevelnünk, hogy annak minden tagja, miként az 1777. évi Ratio educationis kívánja: a gyermek második atyjává legyen, kit lelkiismerete kötelez, hogy becsülettel teljesítse „mindazt”, ami a jó és („tökéletes”) neveléshez tartozik.

* * *

A hazai testnevelés reformkérdésének tanulmányozásából levont következtetéseimet azzal fejezem be, amit már egyszer hangoztattam: a kontinentális középiskolai rendszer nagyszabású reformjának időpontját nem lehet és nem szabad, a testi nevelés mostani állapotával beérve, egyszerűen bevárni.

Zárószóul idézem Lagrange szavait. Vajha buzditólag hatnának mindazokra, akik közvetlenül vagy szóval befolyhatnak, akárcsak kis városukra kiterjedőleg is, a magyar ifjúság testi nevelése előmozdítására.

Azzal az ellenérvvel szoktak ellőállani — mondja Lagrange — hogy a szabadban való játékot nem lehet iskoláinkban meghonosítani, mert nincs rá idő és nincs rá pénz. Biztat a remény, hogy ez akadályok elsejét nemsokára elhárítják. A bizottság, melyet a miniszter a középiskolai rendszer reformjának tanulmányozására összehívott, igen bölcsen elhatározta, hogy az ültő foglalkozásnak szánt időt két vagy három órával meg kell rövidíteni. És ha ezen, az egészség követelményeinek átengedett időt a rendeletek által máris üdülésre szánt két-három órához csatoljuk, elég időt nyerünk, hogy a gyermekeket az iskolából a játszótérre ki lehessen vezetni és ott beállítani.

Marad a súlyosabb ellenérv: a játszóterületek megszerzési költsége. Erre a tisztán gazdasági jelentőségű érvre csak azt válaszolhatjuk: itt takarékoskodni nem szabad! Nincs az a szegény, aki nem áldozná fel szívesen filléreit, ha azokkal beteg gyermeke gondozását biztosíthatja, jól tudván, hogy házában a helyreállított egészség tőkét ér. Hát nem meggazdagítása-e az országnak, ha életrevaló nemzedéket biztosítunk neki?

Nem riadtak vissza az ingyenes tanítás költségeitől; belátták, hogy minden francia polgárnak joga van ahhoz, hogy tanítsák. Hát azt már nem érnők-e be ésszel, hogy minden gyermekünknek joga van az egészségéhez, az egészség legalább azon fokához is, amely nélkül hazáját mint polgár szolgálni sem tudná? Vannak nyomasztó anyagi terhek, melyeket habozás nélkül vállalnak el, mert azokat az ország biztonsága szempontjából elengedhetetlennek tekintik és mindenki meghajol a hadügyi költségvetés tönkretevő tételei előtt; de — óh megmagyarázhatatlan ellenmondás! — ugyanazok, akik semmi költséget sem sajnálnak, ha fegyvergyártásról van szó, nem bírják magukat arra a könnyű áldozatra szánni, hogy férfiukat neveljenek fel, akik e fegyvereket jól forgatni is képesek.

A játék nevelő hatása.

(Folytatás.)

Mily merényletet követünk el akkor, amidőn az ártatlan gyermeknek szervezetét fejlődésében gátolva, őt idő előtt erős szellemi munkára fogjuk. Az ily nevelés előbb-utóbb megbünhödi magát. S vajjon nem fog-e lelkifurdalás gyötörni, ha a bekövetkezett károk előidézőjét önmagunkban leljük fel? A huszadik században oda jutottunk, hogy a sok szüle és pedagógus elpocsékolt időnek tekinti azt az órát, amit a gyermek játszva és szabadban tölt, pedig az tőkegyűjtés, aminek később nagy hasznát veszi. De azt az erőt is, amit az agy a nagyobb szellemi munkánál felemészt, pótolni kell. Pótolni kell a friss, üde szabadlevegőn való erőteljes testmozgással, amely a testet bőven látja el oxigénnel s mindenek eredménye az, „hogy a gondolkodás oly erőteljes, oly önálló, amilyen az ülőmunka mellett csak nagyritkán”. Hiszen mindnyájan tapasztalhattuk, felnőttek is, hogy künn az mezőn, erdőn, távol a város zajától, mily más a gondolkodásunk, mily mások érzéseink. A mindennapi fárasztó munkától felzaklatott lelkünk csak tit pihen meg, itt nyerhet új erőt a holnapi munkához. Hát az örökké mozgó gyermek, kinek a szoba, a tanterem oly végtelen szűk, ott kinn a szabadban, a játszópajtások vidám társaságában, mennyi gyönyört, mennyi életkedvet, egyúttal pedig mennyi erőt, egészséget bátorságot fog nyerni.

Nagyon szépen mondja Tissié az idézett művében, hogy „a játék magában viseli a legjobb jutalmat, azt az örömet, amit szerez, hiszen az életnek a megnyilvánulása”. Figyeljük meg a csecsemőt. Ha a pólyából kibontják sirását rögtön abbahagyja s vidám kacagással kezd kézzel lábbal kapálózni. Nem más ez, mint a szabad mozgás jóleső érzetéből fakadt öröm. Ha egy egészséges gyermeket szigorúan óhajtunk megbüntetni: foszszuk meg őt játékatól. Nem hiába mondják, hogy a lelkifájdalom legjobb orvossága a játék, mert a játék maga az öröm. Joggal mondja ezért Schopenhauer, hogy: „semmi sem hat úgy boldogságunkra, mint a derült kedv. Ha valakinek, aki fiatal, gazdag és becsülésben álló, boldogságát akarjuk megítélni, néznünk kell, vajjon vidám-e? Ha vidám, egyre megy, fiatal-e vagy öreg, pupos-e vagy ép, szegény-e vagy gazdag, — mert boldog.”

Oh vajjon boldog lehet-e tehát az a gyermek, ki a játéktól el van zárva; oh vajjon képes-e emberi tudás az ő lelkét kigyógyítani? Nem, mert „a legjobb erősítőszer az öröm; a fizikai öröm úgyszólván az egyensúlyban levő organizmus diadaléneke.” A játék, az öröm e kiapadhatatlan forrása a gyermek ledrágább, legföltettebb kincse. Engedjük meg gyermekeinknek a játszást, amikor csak lehet. Bocsássuk őket ki a szabadba, a bársonyos pázsitra; ott van az ő birodalmuk: a játszótér. Mily szabadnak érzi magát ott, hol futása-

nak, ugrádozásának gátat, határt semmi sem szab. Az a gyermek, aki a szabad természet ölen, a virágos, szellős pázsiton minél többet játszik, annak lelke nagyobb képességgel fog birni az eljövendő, magasröptű eszmék felfogására, ujak kigondolására, mint azon szerencsétlennek lelke, aki zsenge korától szobában tesped s a gyenge szellemi képességét jóval felülmúló stádiumok sorvasztó terhe alatt görnyed.

Ugy hiszem, hogy nem fogok tulszába esni, ha kimondom, hogy a gyermek a játékban ébred legelőször öntudatra. Az ő szűkkörű lelki világa csupán a játék körül forog, ettől nyeri úgyszólván legelső kellemes benyomásait s e kellemes benyomások nyomán fakad az emlékezőtehetség. A gyermek öntudatával fokozatosan fejlődik gondolkozó képessége, figyelme, szóval szellemi ereje is. Minden új játék, minden újabb mozgási cselekvés, lelkében a képzetetek egész sorozatát ébreszti fel. E képzetek némelyike oly mélyre vésődik a lelkébe, hogy a legidősebb férfikorban is visszaemlékszünk rá. Vannak aggastyánok, kik gyermekkori epizódokat — amelyek a játszótéren történtek — sokszor nagyobb hűséggel adnak elő, mint a legutóbbi eseményeket jelenségeket.

Amidőn a gyermek a játszótéren kipirult arccal, vidám kedvvel ide-oda futkos, a szervezet folytonos mozgásával lassanként felébred képzelete is. Sorra vesz mindent, amit maga körül lát, kutat, fürkészk s minden után érdeklődik. Keresi az összefüggést a valós játéka között s játékában mindinkább megnyilatkozik a gondolkozó elme.

Ha a gyermek jól és úgy akar játszani, hogy pajtásai megelégedjenek vele, hogy játékközben minél több előnyt tudjon kivívni: figyelmesnek, számítónak, kell lennie. Vagyis nem csupán testi erejét, ügyességét, hanem lelki képességét is bele kell vinni a játék küzdelmébe. Ily módon ezen lelki képességek napról-napra fejlődnek, erősödnek tökéletesednek s általuk gyarapszik, tisztul az értelem is. Vajjon ki tagadhatná azt, hogy a gyermek értelme nem fejlődik akkor, amidőn egyes játék sorsa az egyes játszóknak leleményességétől függvén, a játszót újabb módokra, cselekre, beugratásokra, félrevezetésekre stb. ösztönzi, amidőn a játéknak minden fordulatát figyelemmel kísérve, cselekvéseit habozás nélkül, pillanatnyi gondolkodás után és sokszor meglepetésszerűen kell keresztül vinnie. Nem a rendszeres gondolkodás, a kutató elme megnyilvánulása e az, ha a gyermek — az előtte ismeretlen — játékszerét szétszedi, hogy megláthassa annak szerkezetét? Őt korántsem a rombolási szándék vezeti erre, hanem nyugtalan, fürkésző lelkének kielégítése, mert nem volna előtte értéke, ha az előtte ismeretlen volna. Szívesebben játszik oly játékszerrel, amely már csupán roncs az előbbinek, de azt teljesen kiismerte, mint olyannal, amely még de, ép előtte rejtélyes, idegenszerű.

Vagy nem a fejlődő gondolkozásról, a képzelet fejlődéséről, az ismeretek bővüléséről tanuskodik-e az

amidőn a gyermek a vesszőt tüzes, ugráló paripának a kezében levő pálczikát a legélesebb, legragyogóbb kardnak, magát pedig a mesék délczeg, hősies vitézének képzelve, pajtásaival valóságos hadjáratra kél? Nem utánzás ez, legalább nem egyszerű utánzás, hanem a látott- és hallottaknak önállóan, saját belátása, saját felfogása és módosítása szerint való alkalmazása. Szóval az értelem fejlődésének, a reprodukáló képességének megnyilatkozása.

Amikor a gyermek a puha homokba különféle alakokat váj, azután ismét lerontja, hogy újabbat készítsen; ha beláthatnánk akkor forrongó lelki világába, mily meglepő, érdekes tárházát látnánk abban a kitörni készülő, de még határozott irányt nem nyert különböző gondolatoknak, az ő sajátos naiv világfelfogásának. Szinte meglepő s csodálatba ejt a válasz, ha ilyenkor megkérdezzük a játszó gyermeket. Gondolni sem mertük volna, hogy mit vél ő látni az önalkotta különféle alakokban. Mily változatosság van azokban, mennyi leleményes, meglepő gondolatnak forrásai azok.

Aki közelebbről vizsgálja a ma nevelő rendszerét, feltétlen észreveszi, hogy az egyoldalú, tulhajtott szellemiséggel agyonnevelt gyermekek arcán bizonyos unottság, bágyadság uralkodik. El lehet rájuk mondani bátran, hogy öreg gyermekek. Mozgásra ugrándozásra legtöbbször kedve sincs. Jóllehet lelkük mélyén — talán — ott érzik a vágyat a mozgás, a játék után, de hiányzik belőlük az a bizonyos lelki erő, amellyel elpetyhüdt testükön uralkodva azt mozgásra parancsolják. Olykor-olykor talán megkísérlik, de — sajnos — a legkisebb erőmegfeszítésnél már abban is hagyják, mert a lomha, elernyedtest — győzedelmeskedett a lélek fölött. De nemcsak a testi munkától, hanem a szellemi foglalkozástól is vonakodik az ily szerencsétlen gyermek, mert alig fog hozzá feladatának elvégzéséhez — beáll a kimerülés. Kimerül mindjárt a munka elején, mert hiányzik belőle az a lelki erő, amellyel mindenkor győzni lehet, hiányzik a mai emberiség legtöbbször az akarat. „Mert a testi satnyaság kísérője mindig a gyöngye akarat, rövid, ernyedtest figyelem”. Világos tehát, hogy az akarat, a figyelem szoros összefüggésben van a jó testi állapottal. De bensőbb kapcsolatban áll az izmok munkájával is.

Az akaratetető már a csecsemő-korban megnyilatkozik, amidőn a gyermek felénken izommozgásokat próbál véghez vinni. E próbálgatás napról-napra ismétlődik s e hosszú próbálgatás, mondjuk gyakorlás, amellyel mozgulatai felett uralkodni szándékozik, kitűnően edzik az akaratát. Később, amidőn már sokkal nagyobb a mozgási szabadsága, amidőn egy bizonyos cél eléréséért testét erősebb munkába viszi bele — s a győzelem utáni vágya gátat nem ismervén — erejét jóval felülmúló dolgokra is bátran vállalkozik, vajjon nem az akarat erősségéről tanuskodnak ezek? A gyors, élénk izomműködés mind oly gyarlói az akaratnak, hogy Weszely szerint az akarat nevelését a testmozgásokkal kel kezdeni.

A legélénkebb, leggyorsabb mozgás pedig hol található fel leginkább, mint a mozgásos játékokban. Amidőn a gyermek játszótársát elfogni szándékozik, amidőn egy nagyobb távolság befutásával az elsőségért küzd, amidőn pajtását labdával akarja eltalálni, vagy midőn ily dobást százféle furfanggal, ügyes testmozdulatokkal ő maga hárít el magáról: vajjon nem az akaratnak a gyakorlása-e ez?

Főbenjáró kötelesség tehát, hogy gyermekeinket akaratuk megedzésére minél korábban megtanítsuk, illetve azt velük megkedveltessük, mert „az akarat épügy, mint más képességeink ismétlés, gyakorlás útján szintén erősödik, fejlődik.” Képezzük akaratunkat s gyermekeink akaratát minél magasabb fokra, mert bizony balsikereink olykor silány életviszonyaink, többnyire az akaratérő hiányának káros következménye.

Nagyon fontos az életben, hogy az ember türelmes és kitartó legyen. Ha valami terve nem sikerül, ne essék mindjárt kétségbe, hanem türelemmel kezdje azt újból és a megkezdett cél felé kitartással haladjon. Kíváncsi ez különösen az ifjkorban, ahol az ambíció a törekvés többnyire ott tör ki le, ahol tulajdonképpen kitartás, türelem kellene. Sajnos a mai nemzedék sem testileg, sem lelkileg nincs úgy felfegyverkezve, hogy az életben a nagyobb s olykor létkérdéssel járó megpróbáltatásokkal szemben a csatát sikerrel felvegye. Gyenge fegyverzetű lévén, a vesztes fél többnyire ő. Ha valaki nagyratörő tervekkel lép ki az életbe s tervei meghiúsulnak, oka — legtöbbször az akarat, a türelem, a kitartás hiánya. Az emberiség történetének számtalan példája mutatja, hogy e képességek, ezen hatalmas lelkitulajdonságok egyeseket a porból a halhatatlanságra, a dicsőség legragyogóbb magaslatára emelt fel; míg a gyenge akarat, a türelmetlenség, a kitartás hiánya nagyon sokat s fényből, a pompából, az uralomról a porba döntött. A mai ifju nemzedék küzdeni nem akar s talán képtelen is rá, ő csupán győzedelmeskedni akar. Alig rázza le az iskola porát, máris fényes, jól jövedelmező, kényelmes állásra óhajtozik, ahol az életet minél zajosabban s minél korábban élheti le s amidőn az ifjkorai munkák a küzdelem gyümölcseit kellene élveznie, az élet rája nézve már teher, a holnap neki már nem hozhat újabb élvezeteket; az ilyen egyének testben, lélekben letörtek, az ő életük hasonlít azon új épülethez, amely hanyag építkezés folytán még a használat előtt rombadól.

Ugy neveljük tehát gyermekeinket, hogy e képességek: az erős akarat, kitartás és türelem korán áthassák lelküket egész valójukat s oda törekedjünk, hogy ezek elvitázhatatlan tulajdonukká váljanak. A legtermészetesebb, a legélvezetesebb nevelési eszköz ezekre, a gyermekvilág mindenhatója: a játék. Könyvekből elméletileg nem lehet azt az ifju, gyermekes lelket ezekre szoktatni. A gyakorlat, a megszokás itt a legbiztosabb mester. Gondoljuk csak el, hogy mily próbára teszi a türelmet, a kitartást a győzelem utáni hosszas, fáradságos küzdelem. Mennyi mindent eltűr az

a gyermek azért, hogy a sikerhez ő is hozzájárulhat. Mennyire edzi az akaratot az, hogy a játészó már fáradt ugyan, de a győzelem utáni törekvés, a dicsőség ingere oly kitarásra, türelmességre ösztönzi, amelyre rendes körülmények között talán képtelen volna. Vajjon nem az akaratnak, az erős akaratú léleknek a győzelme-e ez a test fölött? (Folytatása következik.)

Torna. Athletika. Vivás.

A Budapesti (Budai) Torna Egylet első házi torna-versenye. A Budapesti (Budai) Torna Egylet folyó hó 13-án, este 7 órakor tartotta Attila-utca 2. szám alatti tornacsarnokában első házi torna-versenyét, amelyet a közönség nagyfokú érdeklődéssel kísért végig, színültig betöltve a számára fenntartott helyet. A házi-versenyt felvonulás és a fabottal svéd rendszer szerint végzett közös szabadgyakorlatok előzték meg, amelyekben 53 egyesületi tag vett részt. A szabadgyakorlatok után következtek a versenyek, a melyek a következő eredménnyel folytak le:

1-ső csapat (nyújtó, korlát, ló, stilus-ugrás), 4 résztvevő: 1. Bittenbinder József. 2. Szücs Ferencz.

2-ik csapat (nyújtó, korlát, ló, stilus-ugrás), 6 résztvevő: 1. Domonkos Lajos. 2. Dobokay Árpád. 3. Pischinger Béla.

3-ik csapat (nyújtó, ló, stilus-ugrás), 9 résztvevő: 1. Mikes Gyula. 2. Balás József. 3. Száraz Károly. 4. Kronovetter István és Petracsek Ferencz.

4-ik csapat (alacsony korlát, közép magas nyújtó), 7 résztvevő: 1. Nemes Simon dr. 2. Körner Engelbert. 3. Balás Pál.

5-ik csapat: az öreg urak csapata, kiknek versenyét a közönség nagy érdeklődéssel kísérte: 1. Benes István. 2. Soultávy Ottokár dr. 3. Wettstein Gyula. 4. Skoda Rezső.

A Magyar Athletikai Szövetség tanácsülése. A Magyar Athletikai Szövetség tanácsa ülésezett a városháza tanácstermében, dr. Bárczy István polgármester elnökletével, a tagok élénk részvétele mellett. Jelen voltak: dr. Gerenday György alelnök, Stankovits Szilárd titkár, Toldi Gaston jegyző és a tanács tagok közül dr. Domony Mór, Fischer Mór, dr. Földváry György, dr. Hajdu Marcell, Hajós Zsigmond, dr. Hódy Lajos, dr. Karafiáth Jenő, Kelemen Kornél, Lindner Ernő, dr. Nagy Béla, dr. Nemes Dezső, dr. Schneider Béla, dr. Speidl Zoltán, Stielly Gyula, Tömpe Benő és Werkner Lajos.

A Kray-alapítvány a vivó-szakosztály céljaira adatott és az adományozó cégnek a tanács jegyzőkönyvileg köszönetet szavazott.

Új tagok felvétettek a Tatabányai SC és a Nagyikindai AC.

Országos rekordul elismerte a tanács a következő eredményeket: 220 y. síkfutás Rác Vilmos (BEAC); 300 y. síkfutás Wiesner Frigyes (BEAC) és Rác Vilmos

(BEAC); 1000 méteres síkfutás Bodor Ödön; 1 angol mértföldes gyaloglás Drubina István (FTC); távolugrás Szathmáry Kálmán (MAC) és Schmidt Gusztáv (BEAC); magasugrás dr. Somodi István (BBTE); helyből távolugrás Baronyi András (MAC); és végül kalapácsvetés Mudin István (MAC).

Az athletikai szakosztály a következőképpen alakult meg: elnök: Stankovits Szilárd és előadó: Nemes Dezső dr.; tagok: Bodor Ödön, Csurgay István, Havas Lajos, Herzog Ede, Kelemen Kornél, Lázár József, Lindner Ernő, Ludinszky Lajos, Malaky Mihály, Osztrovszky József, Sáfrány Ferencz, dr. Speidl Zoltán, Toldi Gaston és Zuber Ferencz.

A birkózó-szakosztály elnöke lett: dr. Tatics Péter; előadó: Csanádi Mór; tagok: Dworzák Rudolf, Fischer Mór, Gergely István, Grünhut Fülöp, Krempels Viktor, Orosz Miklós, Pogány Andor, Radvány Jenő, Varga Béla és Vörös György.

A vivó-szakosztályban elnök: dr. Nagy Béla; előadó: dr. Földváry György lett; tagok: dr. Benyovits Lajos, Berty László, Csernovits Agenor, Gerde Oszkár, dr. Hajdu Marcell, Hoffmann Géza, Krencsey Géza, Nagy Valér, Palotay-Kovács Károly, dr. Stéger Hugó György, dr. Tedesko Lajos, dr. Tóth Péter és Werkner Lajos.

A MOTESZ-hez Luntzer és társai ügyében tett kérdésére felvilágosító átirat intéztetik.

A BAK felebbezését a tizkilométeres gyaloglóbajnokság ügyében a tanács elutasította.

A magyar-francia szerződést a tanács elfogadta és köszönetet szavazott a közvetítőknek.

Kérvénnyel fordul a MASZ a kultuszminisztériumhoz és a fővároshoz, hogy Mosso Angelo turini egyetemi tanár „Az ifjúság testi nevelése” cz. művét, melyet dr. Karafiáth Márius fordított le, az ország és a főváros összes középiskolái részére megvásárolja.

A Bocskay-vándordíj ügyét a tanács javaslatával véget az athletikai szakosztály elé utasítja, míg a kultuszminisztériumi vándordíjra vonatkozó intézkedéssel Stankovits szakosztályi elnök bizatik meg. (Ez utóbbi 4 szer 1000 méteres stafétát még ez évben Budapesten megtartják.)

Végül a birkózó-szakosztály terjesztette elő az új birkózó versenyszabályokat, melyeket némi változtatással a tanács elfogadott.

A Nemzeti Tornaegylet október 5 én, este rendezte ezidei első házi-versenyét, a melyen a fővárosi társ-egyesületek is szép számmal képviseltették magukat. Az egyes versenyszámoknak érdekességét az indulók nagy száma fokozta. Az összes indulók száma meghaladta az 50-et, míg a verseny többi számaiban résztvevők mintegy 120-an voltak. A részletes eredmény a következő:

Korlátverseny: 1. Pászthy Elemér (BTC) és Szalay József (MTK) holtverseny. 2. Gärtner Elek (NTE) és Bittenbinder József (BBTE) holtverseny.

Nyújtóverseny: 1. Keresztessy József (NTE).
2. Binder Lajos (NTE).

Gyűrűgrás, seniorok részére: 1. Herceg Miklós (NTE). 2. Szuk Géza (NTE).

Kötélhuzás, kezdők versenye: 1. Neubauer Pál (NTE)

Távolugrás, haladók versenye: 1. Modra József. 2. Balogh K.

Gyűrűverseny: 1. Szabó Árpád. 2. Brózer Jenő.

Magasugrás: 1. Szabó Árpád. 2. Brózer Jenő.

A verseny után kedélyes társasvacsorára gyűltek össze a kifáradt tornászok.

A Sport Club „Heros” nemzetközi versenye. Varga Béla (BAK) győzött a középsúlyban. Berlin város bajnokságai óriási érdeklődés mellett folytak le. Ma csak a közép- és nehéz súlycsoportok fejeződtek be. A középsúlyt Varga (BAK) nyerte hat győzelemmel, a nehéz súlyt pedig Hollandia bajnoka, Clerq vitte el, honfitársa, Grau előtt, a kire azonban a professzionizmust rábizonyították és diszkvalifikálták. Így azután második lett Fischer Tibor (MTK), harmadik Előd József (MTK).

A könnyűsúlyu magyar kiküldött Radvány nem indult.

Középsúly: 1. Varga Béla (BAK). 2. Förster (Berlin). 3. Riznecky (Prága). 4. Rositz (Berlin). 5. Fris-lendorf (Hollandia).

Uzás. Evezés.

Magyar uszók győzelme Bécsben. Az Austriának a Diana fürdőben rendezett uszóversenyén Zachár Imre megnyerte Ausztria 500 méteres bajnokságát, Baronyi viszont a 100 méteres melluszásban győzött. A Diana-díjban a MAC a WAC-al együtt egyformán 5—5 pontot ért el, a verseny-bizottság érthetetlen okokból a díjat a WAC-nak ítélte oda. A MAC megnyerhette volna a díjat, ha Zachárt az oldaluszásra benevezi.

Részletes eredmények: Duna-díj:

68 méter: 1. Holtversenyben Zachar és Brandstetter. 3. Zsalay.

68 m. melluszás: 1. Baronyi A. 2. Schmieger (Magdeburg).

100 méteres oldaluszás: 1. Scheff Ottó. 2. Schuch. 3. Baronyi.

Igy a WAC és MAC 5—5 pontot értek el. A díjat a WAC végleg megnyerte.

További eredmények: 100 méteres melluszás, bajnokság: 1. Baronyi. 2. Brandstetter. 3. Schmieger.

Műugrás: 1. Lord. 2. Valentien. 3. Wohanka.

Nagy staféta (136 m. hát-, 68 m. mell- és 34 m. magyaruszás): 1. MAFC (Pois, Elek, Donáth).

Vízpoló: WAC—Austria: 7 : 5; W. Amateur—Union: 10 : 2.

VADÁSZFEGYVEREK

Csakis elsőrendű gyártmányok!

Flobertek, pisztolyok, revolverek, sport,
utazási cikkek és távcsöveket

csekély havi törlesztésre

szállít

NOWOTNY J.

prágai fegyvergyáros budapesti telepe
Budapest, VI., Nagymező-utca 21.

Kérjen főárjegyzéket!

TELEFON

112—69

TELEFON

112—69

A M. KIR. ALLAMVASUTAK TÉLI MENETRENDJE.

A vonatok INDULÁSA Budapest k. p. udvarról. Érvényes 1910. okt. 1-től.

A vonatok ÉRKEZÉSE Budapest k. p. udvarra. Érvényes 1910. okt. 1-től.

Dél-előtt				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat neve	vonat-szám	óra	perc	vonat neve
1110	5:50	sz.v.	Balatonsz. fűrésztel., Tapolca	610	12:20	sz.v.	Arad, Tóvis, M.-Sziget
20	6:10	»	Torbagy, Triest	310	12:30	»	Hatvan
1502	6:25	gy. v.	Kassa, Csorba	8	12:40	»	Szombathely, Wien
10	6:40	sz. v.	Wien, Graz, Sopron	912	12:50	»	Ujvidék, Bród
1002	7:10	gy. v.	Fiume, Torino, Róma, Pécs, Vinkovce	1504	1:20	gy. v.	Kassa, Poprad-Felka
302	7:35	»	Rutka, Poprad-Felka	324	1:35	sz. v.	Gödöllő
906	7:10	»	Belgrad, Sofia	1304	1:40	gy. v.	Fehring, Graz
402	7:20	»	(Stryj, Lemberg, Maramaros-Sziget)	602	2:30	»	Arad, Bukarest
1302	7:25	sz. v.	Fehring, Graz, Triest	4	2:05	»	Wien, Paris
322	7:30	sz. v.	Gödöllő	404	2:15	»	Kassa, Lemberg
908	7:45	»	Belgrad, Bród, Sofia	916	2:20	sz. v.	Kiskőrös
806	8:00	»	Arad, Brassó	312	2:25	»	Hatvan
1508	8:10	»	Kassa, Csorba	24	2:30	»	Bicske
506	8:20	»	Kolozsvár, Brassó	510	2:40	»	Szolnok
1008	8:25	»	(Zagrab, Fiume, Pécs, Bród)	1902	2:55	gy. v.	(Sarajevo, Gyékényes, Baloghfüred, Tapolca)
408	8:35	»	Munkács, Lawoczne	904	3:20	»	Konstantinápoly
1708	9:00	»	(Maramaros-Sziget, Stanislaw)	304	3:30	»	Rutka, Berlin
306	9:15	»	Rutka, Berlin	1022	3:35	sz. v.	Paks
2	9:20	gy. v.	Wien, Sopron	326	4:25	»	Gödöllő
22	11:55	sz. v.	Bicske	18	4:30	»	Komárom, Triest
A vonatok indulása Budapest-Józsefvárosról				410	5:10	»	Miskolc
Délután.				6	5:15	gy. v.	Győr, Sopron, Bruck-K.
332	7:00	sz. v.	Gödöllő	328	5:20	sz. v.	Gödöllő
1) Nagykátától Szolnokig csak vasár- és ünnepnap előtti hétköznapokon közlekedik.				508	5:40	»	Kolozsvár, Brassó
2) Csak bezárólag október 31-ig és február 15-től közlekedik.				308	5:55	»	Rutka, Berlin
				1004	6:15	gy. v.	(Zagrab, Fiume, Róma, Napoli, Nizza)
				518	6:15	sz. v.	Nagykátá, Szolnok
				330	6:25	»	Pécel
				914	6:25	»	Topolya
				314	6:40	»	Hatvan
				26	6:55	»	Bicske
				1706	7:05	»	M.-Sziget, Stanislaw
				16	7:15	»	Győr, Triest
				316	7:35	»	Hatvan
				1006	7:40	gy. v.	Fiume
				1510	8:00	sz. v.	Kassa, Csorba
				918	8:00	»	Kunszentmiklós-Tass
				1912	8:25	»	Pécs, Bród, Sarajevo
				334	8:50	»	Gödöllő
				514	9:05	»	Nagykátá, Szolnok
				1306	9:25	»	Fehring, Graz
				608	9:30	»	Arad, Brassó
				1506	10:00	»	Kassa, Csorba
				910	10:10	»	Belgrad
				406	10:15	»	Kassa, Lemberg
				1010	10:25	»	Fiume, Napoli
				12	11:00	»	Wien, Paris
				338	11:10	v. v.	Rutka, Berlin
				614	11:25	sz. v.	Arad, Debreczen
				422	11:35	v. v.	Hatvan, Szerencs

A vonatok INDULÁSA Budapest ny. p. udvarról. Érvényes 1910. okt. 1-től.

Dél-előtt				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat neve	vonat-szám	óra	perc	vonat neve
148	5:15	sz. v.	Rakospalota-Ujpest	114	12:45	sz. v.	Wien
122	5:35	»	Ersekújvár, Ipolyás	160	12:55	»	Rakospalota-Ujpest
718	5:50	»	Szeged, Szolnok	162	1:30	»	Dunakeszi-Alag
152	6:00	»	Göd.	4114	1:50	»	Piliscsaba
4102	6:10	»	Esztergom	504	2:00	gy. v.	(Szatmár-Németi, Kolozsvár, Brassó)
150	6:20	»	Rakospalota-Ujpest	126	2:10	sz. v.	Parkány-Nána
6502	6:35	»	Lajosmizse, Kecskemét	164	2:15	»	Rakospalota-Ujpest
102	6:50	k. ost. ex. v.	(Wien, Paris, Ostende, London)	4108	2:20	»	Esztergom
512	7:00	gy. v.	(Nagyvárad, Arad, Brassó, Nagyszeben, Körösmén)	106	2:30	gy. v.	Wien, Paris
1404	7:05	»	Zsolna, Berlin	120	2:35	sz. v.	Galánta
104	7:35	»	Nagyszombat, Wien	704	2:40	gy. v.	Bukarest, Bázias
154	8:05	sz. v.	Dunakeszi-Alag	722	2:45	sz. v.	Czegléd
708	8:15	gy. v.	Orsova, Bázias	6504	2:50	»	Lajosmizse, Kecskemét
712	8:30	sz. v.	(Temesvár, Karánsebes, Bázias)	166	4:10	»	Rakospalota-Ujpest
4104	9:05	»	Esztergom	130	4:20	»	Nagymaros
116	9:20	»	Wien, Berlin	716	4:30	»	Szeged
156	9:40	»	Rakospalota-Ujpest	108	5:15	gy. v.	Wien
6504	11:15	»	Lajosmizse, Kecskemét	724	5:40	sz. v.	Czegléd
158	11:20	»	Rakospalota-Ujpest	124	6:00	»	Nagymaros
Délután				724	6:35	»	Czegléd
714	12:05	»	Szeged, Szolnok	4110	6:40	»	Esztergom
4106	12:10	»	Esztergom	726	6:45	»	Czegléd, Szolnok
1402	12:20	gy. v.	Zsolna, Berlin	1406	6:50	gy. v.	Pozsony, Berlin
128	12:25	sz. v.	Nagymaros	124	6:55	sz. v.	Parkány-Nána
1) Vasár- és ünnepnapokon, bezárólag november 13-ig közlekedik.				170	7:00	»	Rakospalota-Ujpest
2) Vasár- és ünnepnap előtti hétköznapokon közlekedik.				728	7:35	»	Czegléd
3) Csak október és április hónapokban közlekedik.				6506	7:40	»	Lajosmizse
4) Október és apr. hónapokban Vácig, november 1-től március 31-ig Dunakeszi-Alagig közlekedik.				172	8:00	»	Dunakeszi-Alag
5) Minden kedden, csütörtökön és vasárnapon közlekedik.				710	8:05	»	Bukarest, Bázias
6) Minden szerdán és szombaton közlekedik.				132	8:20	»	Vác
				4112	8:30	»	Esztergom
				1408	8:40	»	Zsolna, Berlin
				118	9:30	»	Wien, Paris
				502	9:35	gy. v.	(Kolozsvár, Bukarest, Stanislaw)
				706	10:15	»	Szeged, Bázias, Bukarest
				720	10:30	sz. v.	Kiskunfélegyháza
				140	11:10	»	Nagymaros
				902	11:20	k. ost. ex. v.	(Belgrad, Konstantinápoly)
				702	11:30	»	Bukarest, Konstantinápoly
A vonatok indulása Buda-Császárfürdőről.							
4002	6:00	sz. v.	Esztergom	4006	12:03	sz. v.	Esztergom
4004	8:54	»	Esztergom	4014	12:57	»	Piliscsaba
				4008	2:11	»	Esztergom
				4010	6:30	»	Esztergom
				4012	8:22	»	Esztergom

Dél-előtt				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat neve	vonat-szám	óra	perc	vonat neve
645	4:05	(sz. sz.)	Arad, Püspökladány, Debreczen-Nvárad	323	12:10	sz. v.	Gödöllő
339	5:10	v. v.	Berlin, Rutka	609	12:30	»	(Tóvis, Arad, Mára- marossziget)
513	5:20	sz. v.	Nagykátá	301	12:45	gy. v.	Berlin, Rutka
309	5:30	»	Hatvan	7	12:50	sz. v.	(Wien, Sopron, Szombathely)
909	5:45	»	Sofia, Bród, Belgrad	401	1:00	gy. v.	Lemberg, Munkács
1707	5:45	»	Stanislaw, M.-Sziget	903	1:05	»	Konstantinápoly, Bród
19	5:55	»	Gyékényes, Torbagy	601	1:15	»	Bukarest, Arad
17	6:05	»	Komárom	1	1:30	»	London, Paris, Wien
607	6:10	»	Brassó, Arad	1901	1:40	»	(Bród, Eszék, Pécs, Gyékényes)
11	6:25	»	Wien	911	1:50	sz. v.	Ujvidék
405	6:30	»	(Lemberg, Kassa, Maramaros-Sziget)	1301	2:10	gy. v.	Graz, Fehring
1911	6:50	»	Bród, Eszék, Pécs	315	2:15	gy. v.	Hatvan
319	6:50	»	Gödöllő	1501	2:40	gy. v.	Bartfa, Kassa
1505	7:00	»	Csorba, Kassa	23	2:55	sz. v.	Bicske
1305	7:10	»	Graz, Fehring	325	3:25	»	Gödöllő
507	7:20	»	Brassó, Kolozsvár	3	3:35	gy. v.	Wien, Graz
917	7:25	»	Kunszentmiklós-Tass	505	6:10	sz. v.	(Brassó, Kolozsvár, Debreczen)
321	7:30	»	Gödöllő	421	6:55	v. v.	Szerencs, Hatvan
311	7:40	»	Hatvan	15	7:10	sz. v.	Győr
27	7:45	»	Bicske	305	7:10	»	Berlin, Rutka
1003	8:00	gy. v.	Róma, Triest, Fiume	605	7:25	»	Brassó, Arad
1509	8:15	sz. v.	Csorba, Kassa	907	7:30	»	Sofia, Belgrad, Bród
1007	8:20	»	Fiume, Bród, Pécs	407	7:40	»	Lawoczne, M.-Sziget
509	8:30	»	Szolnok	1009	8:05	»	Fiume, Bród, Pécs
313	8:45	»	Hatvan	1705	8:20	»	Stanislaw, M.-Sziget
13	9:20	»	Győr	25	8:30	»	Bicske
1005	9:35	gy. v.	(Fiume, Triest, Tapolca, Balatonfüred)	9	8:45	»	Wien, Graz, Trieszt
307	9:50	sz. v.	Berlin, Rutka	1507	8:45	»	Csorba, Kassa
913	9:55	»	Szabadka	331	9:40	»	Pécel
409	10:10	»	Miskolc	303	9:45	gy. v.	Berlin, Rutka
5	10:20	gy. v.	Sopron, Győr, Br.-K.	31a	9:55	sz. v.	Trieszt, Szekesfehervár
21	10:45	sz. v.	Torbagy, Triest	1001	9:55	gy. v.	(Róma, Fiume, Vinkovce, Eszék)
1) Fiuméről csak bezárólag október 31-ig és február 15-től közlekedik.				915	9:45	sz. v.	Kiskőrös
				403	9:55	gy. v.	Lemberg, M.-Sziget
				905	10:00	»	Sofia, Belgrad
				1303	10:10	»	Graz, Triest
				327	10:25	sz. v.	Gödöllő
				517	10:35	»	Nagykátá
				1109	10:45	»	Tapolca, Balatonfüred
				1503	10:50	gy. v.	Csorba, Kassa
A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra.							
Dél-előtt.							
317	5:55	sz. v.	Gödöllő				
919	6:17	»	Kunszentmiklós-Tass				

A vonatok ERKEZÉSE Budapest ny. p. udvarra. Érvényes 1910. okt. 1-től.

Dél-előtt				Délután					
vonat-szám	óra	perc	vonat neve	honnan	vonat-szám	óra	perc	vonat neve	honnan
145	5:50	sz. v.	Dunakeszi-Alag		13	12:10	sz. v.	Rakospalota-Ujpest	
723	5:25	»	Czegléd		133	1:20	»	Nagymaros	
725	5:35	»	Czegléd		703	1:25	gy. v.	Bukarest, Bázias	
4101	5:50	»	Esztergom		103	1:40	»	Páris, Wien	
139	5:55	»	Nagymaros					(Kolozsvár, Tövis,	
725	6:0	»	Czegléd		503	1:50	»	(Sz.-Németi, Szolnok	
147	6:05	»	Rakospalota-Ujpest		159	1:55	sz. v.	Rakospalota-Ujpest	
6505	6:10	»	Lajosmizse		4107	2:05	»	Esztergom	
721	6:20	»	Szolnok, Czegléd		161	2:40	»	Dunakeszi-Alag	
901	6:2	k.ost.	Konstantinápoly,		163	3:00	»	Rakospalota-Ujpest	
		ex.v.	(Belgrád		6507	3:20	»	Kecskemét, Lajosmizse	
701	6:30	»	Konstantinápoly,		713	4:05	»	Temesvár J., Szeged	
			(Bukarest		127	4:10	»	Nagymaros	
139	6:35	sz. v.	Nagymaros		4109	4:40	»	Esztergom	
1407	6:40	»	Berlin, Zsolna		215	4:45	tszsz	Ercsujár	
217	7:15	tszsz	Parkány-Nána		165	5:25	sz. v.	Rakospalota-Ujpest	
709	7:20	sz. v.	Bukarest, Bázias		115	5:45	»	Wien, Berlin	
501	7:30	gy. v.	(Bukarest, Kolozsvár,		1401	6:20	gy. v.	Berlin, Zsolna	
			(Máramarossziget		707	6:35	»	Orsova, Bázias	
149	7:35	sz. v.	Rakospalota-Ujpest		167	6:40	sz. v.	Rakospalota-Ujpest	
117	7:40	»	Páris, Wien		105	7:10	gy. v.	Wien	
4103	7:45	»	Esztergom		711	7:10	sz. v.	Bázias, Temesvár	
6501	7:50	»	Kecskemét, Lajosmizse		169	7:45	»	Rakospalota-Ujpest	
451	7:55	»	Göd		4113	8:10	»	Piliscsaba	
727	8:05	»	Czegléd		137	8:20	»	Nagymaros	
131	8:10	»	Parkány-Nána		125	8:4	»	Parkány-Nána	
719	8:35	»	Kiskunfélegyháza		107	8:55	gy. v.	Wien	
153	9:10	»	Dunakeszi-Alag		4111	9:25	sz. v.	Esztergom	
705	9:20	gy. v.	Szeged		6503	9:40	»	Kecskemét, Lajosmizse	
1403	9:40	»	Berlin, Pozsony		171	9:45	»	Dunakeszi-Alag	
4105	9:55	sz. v.	Esztergom		1405	10:25	gy. v.	Berlin, Zsolna	
155	10:25	»	Rakospalota-Ujpest		511	9:55	»	(N. gyszeben, Brassó,	
715	10:40	»	Szeged					(Kolozsvár, Stanislau	
419	11:15	»	Galánta		129	10:25	sz. v.	Vác	
					113	10:35	»	Wien	
					6513	10:40	»	Ócsa	
					717	11:00	»	Szeged, Szolnok	
					101	11:05	k.ost.	(London, Ostende,	
							ex.v.	Páris, Wien	
1) Érkezik minden szerdán, pénteken és vasárnapon.									
2) Erk. minden hétfőn és esütőrtökön.									
3) Vasár- és ünnepnapokon bezárólag november 13-ig közlekedik.									
4) Csak október és április hónapokban közlekedik.									
A vonatok érkezése Buda-Császárfürdőbe.									
4001	5:55	sz. v.	Esztergom		4007	2:10	sz. v.	Esztergom	
4003	7:48	»	Esztergom		4009	5:20	»	Esztergom	
4005	10:04	»	Esztergom		4013	8:21	»	Piliscsaba	
					4011	9:31	»	Esztergom	

Előfizetési díj:

Negyedévre ... 2 kor.
Félévre ... 4 kor.
Égész évre ... 8 kor.

Egyes szám 40 fill.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPÁTI BÉLA.

Szerkesztőség és
kiadóhivatal
IX., Üllői-ut 119. sz.,
földszint 2.

Megjelen július és
augusztus kivételével
havonta kétszer.

Achilles Sport-Egylet
Aradi Korcsolyázó-Egylet
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-E.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-E.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egyl.,
N.-Bányai Torna- és Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Ényedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna- és Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Sárospataki Csónakázó-Egylet,
Sátorlajuhelyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegyes.,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székestehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Nemzeti erősödésünk.

Az iskolai tornázásról oly sokat írunk, beszélünk, egy keveset teszünk is érdekében, hogy mindenki azt gondolhatná, ettől függ mindeneken felül nemzeti erősödésünk. Nem akarjuk csekélyre becsülni főképen a népiskola, de a középiskola feladatát sem a nemzeti erősödés szempontjából, de azt ki kell jelentenünk, hogy ez csak alapja a nemzeti erősödésnek, mint alapja az iskolai tanultság a nemzeti műveltségnek. Ki merné tagadni, hogy az iskolák jóságától nem függ testi és szellemi épségünk, de mindkettőre sok más tényező is hat.

Fontos dolog, hogy a középiskolát végzett ifjúság, mely a nemzet művelt középosztályát alkotandja, úgy legyen vezetve, hogy ennek testi nevelése, sportkedve a testi munkájával nem foglalkozók közt a testgyakorlatokat terjessze, hogy ez irányítsa, ez mutasson példát a helyes sportszerű életre. De az még fontosabb lenne, hogy a munkás és iparos nemzedék már gyermekkorában megkedvelje a testgyakorlatoknak rájuk nézve hozzáférhető ágait, tehát nem a német szertornázást, hanem a játékok és sportok egyes nemeit.

Mert azt csak mindenki tudja, hogy nálunk ha a tornatermek mindig zsúfolva volnának, sőt ha megtízszereződött számmal volnának nyitva, még akkor sem tennének észrevehető hatást a nagy néprétegek erősödésére. Nem tanított rendszeres torna kell a nagy tömegnek, hanem edző szórakozás, sport. Ne féljünk már e szótól, mint félttek féltékeny tornatanáraink, mikor e lapok megindították a testgyakorlati oktatás reformját. Akkor gyűléseken e szót kiejteni elég volt, hogy a legnagyobb szigorúsággal ránk kiáltssanak, hogy ez nem idevaló, az neveléstani lehetetlenség, hogy a tudós (?) gyűlés a sportokkal foglalkozzék.

Igen, a nép tömegének ép úgy mint az ifjúság (nemcsak a tanuló) tömegének sport kell és nem tornázás. Ma már ezt nem meri tagadni senki. De ha volna oly botorul bátor nagy tornász, menjen ki egy labdarugó mérkőzésre és nézze meg azt a tizezernél nagyobb lelkes tömeget a nagy pályán, gondoljon még e számhoz még háromannyit, mint a mennyi még más pályákon szorong és gondoljon a mi országos tornaszövetségi száználmas tornaversenyeinkre. Ha ezek után is mer a tornázás egyedül üdvöztető voltáról beszélni, akkor köztessen meg magát.

De nemcsak a labdarugás, hanem az előtünk sokkal is kedvesebb turistaság fejlődése is utat mutat, melyen nemzeti erősödésünk jobban szolgálható. Minden ünnepnap még a legsárosabb időben télen is százával mennek a kereskedő ifjak a hegyekbe. E körben 10 év múlva a turistaság már oly kedvelt lesz, mint a német külföldön, hol a turisták tömege népvándorláshoz hasonló.

Az iparos társadalomban is megindult a turistaság, csak itt nehezebb a kezdet nehézségeit legyőzni, mert az igazi turista veszedelme, a kocsmá itt még nagy gát. Azonban reméljük, hogy a szervezetek vezetősége idővel erre is gondot fordít, mint a szellemi vezetésre. Azt minden idősebb ember tudja, hogy ezelőtt 40—50 évvel a vidéki iparos ifjuság ünnepnapokon délelőtt a templomban énekelt, délután pedig a rétre ment játszani, labdázni, sétálni. Egyes iparágak munkásai kitűnő labdázók voltak.

Tehát mit tehetnénk nemzeti erősödésünkért. Azt mindenképp, hogy az iskolai testi nevelés is többet törődjék a sportokkal, azután meg a kasztszerűen tagolt iparos, kereskedő, munkások vezetői irányítsák a nagy tömeget e helyes irányba, de nem beszédekkel, hanem valóságos munkával, mint tették ezt a kereskedelmi körök a turistaságban. Nagy feladata volna itt a katonaságnak, hogy az ostoba szabadgyakorlatok helyett a legénységet játszani és sportolni tanítanák meg.

Minden részébe el kellene hatoljon ifju társadalmunknak a sportkedv, akkor beszélhetnénk nemzeti erősödésről.

A játék nevelő hatása.

(Folytatás.)

Nézzünk végig egy küzdő játékot, amint a vérpáros arcon végigesordul a lelkiismeretes, erős munka gyöngye: az izzadság cseppje; amikor a játzó csapat lelkesedve, fáradhatatlanul küzd az elsőbségért; figyeljük meg azt a fegyelmet, amely a küzdőket féken tartja, bizony mi is példát vehetünk tőlük s a látottakat bátran belevihetjük a mi küzdelmünkbe és — az élet harczaiba. Ha a játék sorsa aztán eldőlt, kövessük csak a győzőket, amint elégedetten, boldogan pihenni térnek, amint a pázsiton végigterülve, élvezik

a dicsőség felemelő érzelmeit. Az ily gyermek pihenése — monja Ruskin — dicső pihenés, mint a zerge pihenése, mely gránit ágyában lihegve nyugszik.

A vesztett fél sem esik ám kétségbe. Bár kissé lehangolja a veszteség, de lelkében már ott van az erős elhatározás, hogy még nagyobb szorgalommal, még nagyobb kitartással fog a jövőbe küzdeni. S ez elhatározását be is váltja.

„Látni kell az angol tanulókat, — írja Raydt — miként készülnek elő egy kitűzött versenyre, fáradhatatlan türelemmel és a legcsekélyebb részletre figyelve; akkor fogalmunk lesz mily kiválóan nevel a játék türelemre és kitartásra. Addig küzdenek, míg a győzelem az övék. Akkor azonban meg is győződnek arról, hogy kitartással és türelemmel sokat lehet elérni és ez a bizonyosság nagyban hozzájárul ahhoz, hogy jellemüknek az a szilárdsága legyen, melyet az angolnál megbámulhatunk — és amelynek elérésére nekünk is törekednünk kell.”

De megtanulja az ifju még azt is, hogy a magasba emelkedés, a győzelem eléréséhez szellemi és testi erőre van szükség. Csakis folytonos foglalkoztatásával, gyakorlásával — arányos fejlesztésével juthatunk el. Mily nagy hatással, mennyi haszonnal jár az ily nemes játék-küzdelem a jövő életre is. A türelem, a kitartás, a szorgalmas gyakorlás mintegy természetévé válván, — az eljövendő életharcokban, a küzdelmek között is megtartja lelkének ezen nemes tulajdonságait s bár olykor hosszas nehéz a küzdelem, de ily vértzetten a győztes ő fog lenni.

Amidőn a gyermek legelőször a játszótérre lép, nagyon érzi gyengeségét és járatlanságát. Míg a többiek bátran futkosnak, ügyes cselapásokkal, mozdulatokkal kerülgetik a támadást, a labdaütést, ő félénken, megjuhászodva, esetlen mozdulataival valóságos célpontja lesz a játszókknak. Kezdetben fájt neki ez, de lassan lassan eltanulja a cselezéseket, az ügyes testtartást, a hirtelen elugrást, alábukást stb. s bátorsága napról-napra nő. Addig egy kis árok, egy kicsiny tócsa előtt is tehetetlenül állott meg, most a szélesebb, mélyebb árkot, a nagyobb akadályokat is elszántan, bátran ugorja át. Odahaza a kertben vagy kis szobájában többnyire maga játszott s nagyobb gyermek-tömeget talán nem is látott. Kezdetben félszeg, szégyenlős lesz, de a vidám, hangos társaság, lelkét, vérét, mielőbb felmelegíti s minden erejével igyekszik a többiekhez simulni s velük egyenlő képességű lenni. Pár nap múlva már bátran lép a játzó társaságba s habozás nélkül vállalkozik a legmerészebb játékokra is. Most már nem szégyenli magát a tömeg előtt, hanem velük együtt futja be a játszótérre, velük együtt küzd a győzelemért; most már nem ijed meg a feléje rohanó „fogó”-tól, sem a ráirányzott labdaütéstől, hanem bátran szembeszállva, nyugodt lélekjelenléttel, de feszült figyelemmel siklik ki a fogó keze közül s pilla-

natnyi gyors mozdulattal ugrik el a labda elől, hogy azt a következő pillanatban felkapva, ő vegye elszántan üldözőbe ellenfelét.

Ime a télénk, szegénylős gyermekből a játék bátor leleményes játszózt nevelt. A szegletességét leköszörülte. Csak egyszer vegyen részt a gyermek a játsszók társaságában, azonnal észre lehet venni jó hatását. A fellépése bátor, a megjelenése ment lesz minden szegletességtől. Hiába szoktatnánk, tanítanánk mi arra, hogy idegenek előtt ne legyen félős, bátortalan, keveset vagy semmit sem használna az. A játékban azonban mindezeket könnyedén, észrevétlenül sajátítja el.

Megszokja a játékban a gyermek a fájdalom elviselését is. Az első labdaütés, az első ütleg nagyon érzékenyen hat rá ugyan s erős fájdalmat érez és sokszor sirva is fakad, de amint pajtásai ezért őt ki nevetik s a mint belátja, hogy játékközben érzékenykedni, — anélkül, hogy kárát ne látná — nem lehet, lassanként elfeled a fájdalomra gondolni s csak a játék hevét, gyönyörét, a győzelem utáni vágyat érzi és „figyelme más felé fordul, mint a csatában a sebesült katonáé”. Egykedvűen fogja fel az u. n. „játéksebet”. Ha győzelmet aratott, legyenek bár testén itt-ott kék foltok, az ő lelke boldog, megelégedett s egész valóját a lelkesedő öröm hatja át és a kapott ütések helyét, — mint a győzelem árát — büszkén mutogatja. Mily nemessé, erőssé edződik az ily szerencsés ifjunak a lelke, a ki már most semmibe sem veszi a testi fájdalmakat, a ki kitűzött célja eléréseért szenvedni is képes. Az így nevelt lélek tudja csak igazán megbecsülni a hosszas harczok árán elért eredményt; az ilyen lelki tulajdonságokkal megedzett ifju bátran léphet az élet tövises útjára is, mert mindenkor mellette lesz hű segítője és támogatója: erkölcsi és testi ereje.

Ha néha érzékenyebben fájna mégis a játékséb, vesse az ifju örökké szívébe Rosseaunak azt a szép mondását, hogy „szerencsés az, aki fiatal korában csak testi bajokat ismer, mert ezek távolról sem olyan fájdalmasak, mint a lelkiek.

A mozgó játékok szerencsés jellege, hogy folytonos küzdelemmel, vetélkedéssel, mérkőzéssel járnak. A játszó ifju, amidőn erejét mással méri össze, legelőbb is ellenfelét igyekszik kiismerni. Feszült figyelemmel kíséri minden mozdulatát. Cseltevésre csellel, erős támadásra meg erősebb támadással felel. Ha olyan játék kerül elő, hol az ügyesen kihasznált erő dönti el a győzelem sorsát, teljes tudásával és erőfeszítésével odaigyekszik, hogy az előnyt a maga részére hódítsa el. Az ily versengés, erő, ügyesség összemérés egy újabb lelki tulajdonságot, a játszó lelkében egy újabb jellemvonást, az önismeretet ébreszti fel. Hiszen nagyfotosságu az, hogy a játékos tisztában legyen önmagával, képességeivel. Mert azok szerint választja meg szerepét a játékban, amint tudása, ereje, ügyes-

sége őt erre vagy arra képesíti. Egyetlen életjelenségben sem ismerheti meg a gyermek ugy önmagát, önerejét, képességeit, mint a játékban. „A gyermek előtt az »én« fogalma csak akkor bontakozik ki, a midőn megállapítja a játék során azt a változtatást, amelyet az ő tulajdon cselekedete támasztott, amikor a büszkeség érzetével jut öntudatára, hogy ő az oka az előidézett mozgásoknak.”

A gyermek önismeretével mindinkább képes lesz arra, hogy szerepét a játékban kellőképen betöltse. Az önismeret vezeti rá a gyermeket a nevelés szempontjából oly fontos körülményre is, t. i. a saját ellenőrzésére, az önfegyelmezésre. Azzal, hogy saját erejével, tudásával tisztában van, még mindig hátránnyal járhat működése, ha ezen képességei fölött nem tud uralkodni, ha nem a kellő módon és nem a kellő időben juttatja érvényre. A játékban résztvevő nem lehet hanyag, lusta, mert a saját kárán fogja megtanulni ezen rossz tulajdonságok kellemetlen következményeit. Az ily játszózt társai azonnal felismerik s támadásaikkal, korholó intéseikkel vagy nagyobb elevenségre, figyelemre, szemességre kényszerítik, vagy pedig bosszantásaikkal elüldözik; vagy legvégső esetben ők maguk küldik el. Viszont a szertelenségekbe a tulzásokba esett, erőszakos, goromba játékost senki türik meg a játszóteren. Az ilyen gyermeket épen úgy kizárják körükből, mint az aluszékony, lomha játékost. Mily haszonnal jár tehát a játék az önmérséklés az önfegyelmezés fejlesztése körül is. A nehézkes, lassu, lusta gyermeket — nehogy pajtásai gunytárgyául szolgáljon s nehogy játékközben kellemetlenség érje, — erélyesebb fellépésre, mozgékonyásra, ügyességre s a játsszókkal egyenlő képességek elérésére ösztönzi. A durva, darabos, szögletes jellemű, kérkedő ifjakat pedig a mérsékelt, illedelmes, nyugodt viselkedésre, társai megbecsülésére s kifogástalan komoly játékosná neveli. Az igazi játszóvá nevelt gyermek aztán meg gondolatlanul nem cselekszik, Odaadó érdeklődéssel játéknak minden mozzanatát s ugy igyekszik, hogy az ő legkisebb cselekvése is feltétlen jó befolyással legyen pártja érdekeire, a játék eredményes kimenetelére. Ha kell, hidegvérrel próbálja meg a nehezebb módokat, a legnagyobb akadályok leküzdését, elbáritását is; majd a legszigorubb ovatossággal, körültekintéssel él, ha a játék természete, a győzelem érdeke azt ugy kívánja.

Ha a játszó játék közben akár gondatlanságból, akár nemtörődömségből, vagy tudatlanságból oly hibákat követ el, amelyekkel saját pártjának győzelmét kockáztatja, — nézni kell e kis világ népitéletét. Az egész párt egyhangulag elítéli és nagyobb körültekintésre, figyelemre inti, korholja. Aki ahibát elkövette, — ha játszótársainak közmegvetését nem akarja elérni — szótlanul folytatja játékát s minden erejét megfeszíti, tudásának, ügyességének teljes érvényesítését teszi

próbára, nehogy újabb támadás, figyelmeztetés érje. Kezdetben talán rosszul érinti a minden oldalról ért támadás, de hibáját kénytelen belátni s magát, működését a közös érdeknek, a játék dicsőséges kimeneteleért folytatott összetartó játéknak rendeli alá. Ha később aztán mégis hibát követ el, a figyelmeztetést szótlanul türi, — hiszen megérdemelte. A játszótéren nem lehet dölyfös fenhé ázással érvényesülni. Önmagának tulbecsülése, a fontosabb cselekményekre való képtelensége itt azonnal kitűnik. A nagyratartó, magáról sokat gondoló játékos itt mihamar teljes valójában mutatkozik be. Mily erkölcsi hatással van az ily gyermekre a játék! Az elkényeztetett, büszke gyermeknek némán kell eltűnni, — talán sokkal szegényebb sorsu játszótárs, vezér figyelmeztető szavait. „Itt nincs rang és osztálykülönbség — írja Gaál Mozes — itt teljes demokrácia uralkodik.” — Bizony a hiuság önteltség sehol oly könnyen s oly gyorsan nem szenved vereséget, mint a játszótéren.

(Folytatása következik.)

Iskolák. Főiskolák.

Pályázat. A Magyar Turista Egyesület Budapesti Osztálya, mint minden évben, úgy az idén is pályázatot hirdet, középiskolai és felső kereskedelmi iskolai tanulók számára. Kivántatik: a szerző által az 1910. évben Magyarországon tett, legalább 3 napra terjedő kirándulásnak magyar nyelvű leírása. A munka ne egyedül az utvonat leírására, hanem inkább a nyert benyomások és a szerzett tapasztalatok előadására, a vidéknek és lakosságnak olyan ismertetésére törekedjék, a mely önálló megfigyelésre vall. A pályadíjak a következők: I. 100 korona. II. 25 korona. III. 15 korona. A II. és III. díj nyertesei egy-egy turista hátizsákot vagy más turista felszerelési tárgyat is kapnak. Pályázhatnak bármely hazai középiskolának V—VIII. osztályu tanulói, továbbá a felső kereskedelmi iskolai tanulók. Pályázati határidő 1911. február hó 1. A pályamunkát ezen határidőig névtelenül, a szerző nevét és lakcímét tartalmazó, lepecsételt jeligés levéllel együtt a Magyar Turista Egyesület Budapesti Osztályához (IV., Aranykéz-utca 6.) kell beküldeni. A jeligés levél borítékjára és a mű czimlapjára ugyanazt a jeligét kell írni. A mű czimlapján a tanintézet igazgatósága hivatalosan igazolja, hogy a szerző hányadik osztály tanulója. A pályamunka negyedréte alakban, tisztán és olvashatóan írva, lapszámozva és füzve legyen. Ezen feltételektől eltérő pályamunkák figyelembe vétetni nem fognak. Ugy a jutalmazott, mint a többi pályamű közlésének jogát a Magyar Turista Egyesület Budapesti Osztálya magának tartja fenn.

A Budapesti Egyetemi Athletikai Club kardvívó bázisversenye. Nagy érdeklődés mellett folyt le folyó hó 21-én a BEAC vívóinak ez évi első kardversenye

a klub központi egyetemi vívótermében. A küzdelem erős és érdekfeszítő volt, dacára annak, hogy a versenyen a klub versenyzőgárdájából többen, így Pinter Géza betegsége, Kovács György külföldön tartózkodása miatt nem vehettek részt, viszont azonban bemutatkoztak a klub újonnan belépett vívói, a ki közül Egri Géza vált ki finom, arisztikus vívómodorával.

A verseny részletes eredménye a következő:

I. kör: 1. Margitai György. 2. Egri Géza.

II. kör: 1. dr. Bognár Gusztáv. 2. Góth Béla.

III. kör: 1. Doros György. 2. Dóczy Béla.

A döntőben első: Margitai György, második dr. Bognár Gusztáv, harmadik Egri Géza, negyedik Góth Béla.

A győztesek ezüst érmet és kisebb értékű tisztelet-díjakat nyertek, melyeket lovag Santelli Italo, dr. Gerentsér László egyetemi vívómester, a klub mestere és a klub ajánlottak fel.

Főiskolai bajnokság. Bajnok: Ifj. Prokopp Sándor (BEAC).

A Budapesti Egyetemi Athletikai Club október hó 30-án tartotta meg Szemere Miklós pestszentlőrinczi lövöldéjében szokásos őszi országos czéllövő versenyt és Magyarország főiskolai czéllövő bajnokságát. Az országos versenyen első lett: Ifj. Prokopp Sándor (BEAC). Kapta a m. kir. honvédelmi miniszter tiszteletdíját. Második: Tihh Henrik (KSzLLE). Kapta a közös hadügyminiszter tiszteletdíját. Harmadik Monda Sándor (KSzLLE). Kapta az egyetem tiszteletdíját. Negyedik Kemény Miklós (BAK). Kapta a BEAC tiszteletdíját. Ötödik Kleckner Sándor (BEAC). Az első öt helyezett a BEAC ezüst érmet nyerte. Hatodik Velez Rezső (BEAC). Hetedik Gilibert Győző. Nyolcadik Szabó Jenő (BAK). Kilencedik Papy Ödön (Kispest). Tizedik Sztankay Kálmán (Pozsony). Az öttől tizig helyezett a BEAC bronz-érmét nyerte.

Magyarország 1910—11. évi főiskolai czéllövő bajnoksága. Bajnok lett: Ifj. Prokopp Sándor (BEAC). Nyerte Budapest székesfőváros tiszteletdíját és bajnoki szalagon a BEAC ezüst érmet. Második Belhorszky Béla (BEAC). Nyerte az egyetem tiszteletdíját. Harmadik Tervey Dezső (BEAC). Nyerte a BEAC tiszteletdíját. Negyedik Velez Rezső. Ötödik Baik Mihály. A második az ötödik bezárólag helyezett a BEAC ezüst érmet nyerte. Bronz érmet nyertek: 6. Kauka Lajos. 7. Brandtner Ferenc. 8. Tervey Kálmán. 9. Mannó Kálmán. 10. Bán Valér.

A verseny végeztével Pogány Géza honvédszázados lendületes beszéd kíséretében kiosztotta a győzteseknek a szebbnél-szebb tiszteletdíjakat, majd pedig a rendező-egyesület táviratilag üdvözölte elnökét. Szemere Miklóst, mint a ki a hadi fegyverekkel való czélbalövést Magyarországon meghonosította és szóval és tettel népszerűvé tette.

Torna. Athletika. Vivás.

A MAC évvári versenye. Október 30-án. A versenyen már nagyon meglátszott a szezon vége és a rendezőségnek a legnagyobb igyekezete dacára sem sikerült egy élvezetes délutánt szerezni a megjelent kissozamu közönségnek. Kis mezőnyök, küzdelem nélküli versenyek jellemezték a napot.

A nap két érdekesebb versenye a Wetzel-díj és a félangol mérföldes síkfutás handicap volt. A Wetzel-díjat Wiesner pompás taktikája és rutinja révén nyerte Szerellemhegyi ellen. Ondrus a legnagyobb meglepetésre csak harmadik lett. Wiesner azonban nem érte el a kötelező időt és így a díjat véglegesen nem nyerte el. A félangol mérföldes handicapet a scratchman Savniky imponáló fölényrel nyerte, kitűnő idő alatt. Savniky pompás formás árult el s az a könnyedség, melylyel versenyét nyerte, bizonyítéka, hogy néhány másodperc volt még a lábában. Auerbachnak, dacára annak, hogy remekül futott, nem sikerült a 2 angol mérföldes rekord megjavítása. A verseny rendezése jó volt.

Részletes eredmények:

120 yardos síkfutás handicap. 1. Szerellemhegyi Ervin (MAC). 2. Szahlander Jenő (MAC). 3. Jasinszky Lajos (BEAC).

2 angol mérföldes síkfutás. 1. Auerbach János (MAC). 2. Thomka Áron (BEAC). 3. Merényi Lajos.

Magasugrás handicap. 1. dr. Vadon Géza (MAC). 2. Püspöky Gyula (MAC). 3. Dévany István (MAC).

120 yardos gátfutás (bajnokok kizárva.) 1. Horner Andor (MAC). 2. Pischinger Gyula (BBTE).

300 yardos síkfutás (Wetzel-díj.) 1. Wiesner Frigyes (BEAC). 2. Szerellemhegyi Ervin (MAC). 3. Ondrus István (MTK).

1500 m. síkfutás. 1. Horváth János (MAC). 2. Merényi Lajos (MAC).

Gerelyvetés. 1. Mudin Imre (MAC). 2. Szakáll Máté (M.-Óvár).

1 angol mérföldes ötös csapatverseny. 1. MAC (Egyedül indult.) — Egyénileg 1. Perényi Lajos (MAC). 2. Merényi Lajos (MAC). 3. Horváth János (MAC).

Félangol mérföldes síkfutás handicap. 1. Savniky Teofil (Postás). 2. Dévany István (MAC). 3. Czuppon Sándor (MAC). Könnyen 8 méterrel nyerve.

A Magyar Athletikai Club ifjúsági versenye. A MAC vasárnapi gyenge sikerü versenve után a hétfői ifjúsági verseny a siker jegyében folyt le. Nézőközönség is több volt, mint vasárnap s az ifju gárda valóban szép és izgalmas versenyeket nyújtott. A legnagyobb érdeklődéssel a 100 m. síkfutás elé tekintettek, amennyiben e versenyben mutatkozott be Rajz mint 100 méteres futó. Első debutje e távon sikeres volt, a legrövidebb mellszélességgel kapott ki Vargától kitűnő idő mellett s ha előbb lábra tud kapni, úgy a versenyt meg is nyerte volna. Rády újra betegén állott

a starthoz s így erősen formáján alul futott. Quittner nem indult, míg Garancsinak meg kellett hajolnia Varga és Rajz tudása előtt.

Az 1500 méteres junior síkfutás gyönyörű küzdelmet eredményezett Böles és Korenek között, a szívósabb Böles kitűnő idő alatt győzött ökölnyi nagyságu ellenfelével szemben. Mindketten nagy tehetséget árultak el s a jövő embereinek ígérkeznek.

A rudugrást Szemere, a magasugrást scratchról Sebők, a távolugrást meglepetésszerűen Czeglédny nyerte Kósa ellen. A stafétafutást mint előrelátható volt, a BEAC kiváló minőségű stafétája nyerte a MAC ellen s mindenkit meglepett a nagy térdifferencia, — mintegy 30 méter — melylyel a BEAC győzött.

A verseny rendezése kitűnő volt.

Részletes eredmények:

60 méteres síkfutás, junior. Három előfutam után a döntőben: 1. Rosenfeld Jenő (MTK). 2. Gerő Vilmos (BEAC). 3. Kuszcák Nándor (BBTE). — Félméterrel nyerve, mellet harmadik.

Magasugrás, handicap: 1. Sebők Jenő (BEAC). 2. Gáspár Jenő (BEAC).

Súlydobás, junior. (8 induló): 1. Molnár Béla (MAC). 2. Rády Vilmos (BEAC). 3. Pilinszky Tibor (BTC).

100 méteres síkfutás. (8 induló): 1. Varga Jenő (BEAC). 2. Rajz Ferenc (BEAC). 3. Garancsy Árpád (MAC). — Mellet nyerve, egy méterrel harmadik.

600 méteres síkfutás. (8 induló): 1. Kovács László (MAC). 2. Frank József (MTK). 3. Mersei Ottó (Postás). — Öt méterrel nyerve, egy méterrel harmadik.

Rudugrás. (3 induló): 1. Szemere János (MAC). 2. Lincourt Collas Tibor (Igló). 3. Szepessy István (BBTE).

1500 méteres síkfutás, junior. (8 induló): 1. Böles Gyula (BEAC). 2. Korenek János (MTK). 3. Gyulai J. (MAC). Erős küzdelem után husz méterrel nyerve, öt méterrel harmadik.

Gerelyvetés. (6 induló): 1. Réti András (BEAC). 2. Szentpályi J. (MAC). 3. Sebők Sándor (BEAC).

Távolugrás. (5 induló): 1. Czeglédny Sándor (MAC). 2. Kósa József (BTC). 3. Sebők Sándor (BEAC).

1-szer 100 méteres stafétafutás: 1. BEAC (Rajz, Rády, Quittner, Varga). 2. MAC (Czeglédny, Kaposi, Pintér, Garancsy). — Rajz öt métert hoz, melyet Rádi megtart, Quittner ezen előnyt huszra növeli, végül Varga harmincz méterrel győz.

400 méteres handicap. (6 induló): 1. Dzsó Miklós (MAFC). 2. Boronkay Nándor (MAC). 3. Horváth Aladár (MAC). — Két méterrel nyerve, mellet harmadik.

A WAC versenye. Bécs, október 30-án. A Silberer Victor vándordíjáért kiírt 100 yardos síkfutást Rácz Vilmos, a BEAC kiváló sprintere, nyerte 10.4 jó idő alatt könnyen 2 méterrel Weitzinger (WAFB)

ellen, 3-ik Fleischer (WAC) lett. A versenyt kellemtelen, hideg, esős időben, felázott talajon tartották meg.

Torna a Ferencvárosi Tornaclubban. A Ferencvárosi Tornaclubban a rendszeres tornát az idén már behatódobban üzik. A klub nagy gondot kíván a testedés ezen ágára is fordítani és épen ezért ez uton is felhívja tagjainak figyelmét arra. Művezetőül sikerült Zaborszky Sándort, a főváros jeles tornatanárát megnyerni. A tornaórák minden kedd, csütörtök és szombaton este 7 órakor kezdődnek a Német-utcai polgári fuiskola tornatermében. A Ferencvárosi Tornaclubban ezen sportág térfoglalásának szép eredménye azon jelenség, hogy a club idősebb tagjainak is meghozta munkakedvét, kik külön az öreg urak csapatját képezve tornásznak. Az évi rendes osztály-alakuló ülést november 5-én, szombaton, este 7 órakor a tornateremben tartja meg az osztály, melyre minden tornászni óhajtó tag megjelentetését kéri a club. A tornázásért külön díj nem fizetendő.

A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületének Sport csoportja szerdán 23-án tartotta meg az ezidei első házi tornaversenyét, Martos János egyleti művezető vezetése mellett. Precizen végzett szabadgyakorlatot mintegy 30 tornász végezte, mely után egyes csapatok versenyei kerültek eldöntésre a következő eredménnyel:

Képzettek versenye magas nyújtón: 1. Hammer Mór. 2. Zweig Simon. 3. Weiner Jenő.

Haladók versenye alacsony korláton: 1. Zweig Jenő. 2. Preiser Henrik.

Kezdők versenye, helyből magasugrás: 1. Aczél Sándor. 2. Grünwald József.

A Budapesti Torna Club november hó 18-án rendezte idei első házi versenyét, V. ker., Markó-utcai tornacsarnokában. A kitünően sikerült házi verseny mintegy próbája volt a klub december 18-iki jubiláris disztornájának, melyre a klub tagjai, Kmetykó János művezető vezetése mellett már most erősen készülnek. Az egyes verseny eredménye a következő:

I. Ifjúsági verseny. Korlát-szabadgyakorlat: 1. Szendrő János. 2. Mayer Géza.

II. Haladó tornászok versenye. Korlát-, gyűrű-szabadgyakorlat: 1. Bauer Jenő. 2. Lotze Ernő.

III. Képzett tornászok versenye. Korlát-, gyűrű, ló szabadgyakorlat: 1. Krizmanich János. 2. Pásztai Elemér.

IV. Általános verseny buzogánnyal:

1. Szücs Vilmos. 2. Vermes Nándor. 3. Soós Gyula. 4. Pásztai Elemér. 5. Krizmanich János.

V. Senior verseny. Ló-szabadgyakorlat. 1. Pogány Gyula és Vermes Nándor holtversenyben. 2. Otte Ferencz.

A díjakat Iszer Károly elnök osztotta ki a győzteseknek.

A si- és szánkósport a MOTESZ-ben. A Magyarországi Testedző Egyesületek Szövetsége műszaki

bizottsága megalakította a szövetségi egyesületek kívánságára a hósport szakbizottságot, mely két csoportból áll, még pedig si-sport és szánkósport szakbizottság első ülését e hó 24-én tartotta meg, Iszer Károly elnök elnöklete alatt. A hósport szakbizottság elnöke Sebesta Kolos, előadója dr. Schwicker Richárd a szánkósport szakbizottság elnöke Holfeld Henrik, előadója Nagy Géza lettek. A szakbizottság tárgyalta a si-versenyszabályokat és azoknak végleges megszövegezésére négy tagból álló szűkebbkörű albizottságot küldött ki. A Szövetség az 1911. évi si-bajnokság rendezésével a Magyar Si-Clubot fogja megbízni, mely egyesület a megbízásnak eleget tesz és a szakbizottságnak bejelentette, hogy a legelső magyar si-bajnokságot nemzetközi jelleggel február első felében valószínűleg Tatra Széplakon rendezi meg. A bajnoki si-verseny kiírásai már december első napjaiban megjelennek. A szakbizottság határozatából a MOTESZ belépett a Mittelenropäischer Si-Verbandba, mely a MOTESZ kompetenciáját a si-sport terén elfogja ismerni. A szakbizottság ezután Holfeld Henrik előterjesztésére foglalkozott a szánkósport üzésének szabályozásával és elhatározta, hogy a már meglevő tervezetek szerint elkészíti a szán- és gépszán (bobsleigh) versenyszabályokat és a szánkázni kívánók részére szolgáló elméleti utmutatást.

A MAC házi handicap vivóversenye. A MAC ezidei első handicap házi vivóversenyét folyó hó 16—18-án rendezte meg a klub tagjainak élénk részvétele mellett. A versenyben nagy meglepetést okoztak a klub fiatal tagjai, akik oly kiváló formát mutattak, hogy joggal nagy reményeket lehet fűzni ez idei szereplésükhöz. Különösen Barakovich, Ravaszdy főhadnagy és Jenei érdemelmeknek említést.

A részletes eredmény a következő:

1. Pajzs Pál, 2. Barakovich László, 3. Ravaszdy főhadnagy, 4. Krencsey Géza, 5. Jenei.

Uzás. Evezés.

A Budapesti Atletikai Klub uszóversenye. Meglehető nagyszámu közönség jelenlétében tartotta meg a Rudasfürdő medenczében ezen igen agilis egyesület idei első téli uszóversenyét. A verseny lefolyása sikeresnek mondható. A rendezés kifogástalan volt. A hátuszás főversenyt Vértési nyerte. A 100 méteres főversenyben a most nagy formában levő Peterdy swimmer overben 1 p. 7.2 mp. kitünő idő alatt győzött. A meghívási verseny óriási küzdelem után holtversenyyel végződött Rimanóczy és Beleznay között.

Részletes eredmények:

200 m. hátfőverseny. 1. Vértési (BAK), 2. Weiler (MTK).

II. oszt. gyorsuszás 60 m. 1. Erdős (BAK), 2. Eperjesi (MUE).

II. oszt. melluszás. 1. Borovi (BAK), 2. Kőszeghalmi (BAK).

II. oszt. 200 m. u. 1. Koltai (BAK), 2. Kornai (MAFC).

II. o. 100 m. u. 1. Pogány, 2. Maleczky (BTC).
Gyermekverseny 60 m. 1. Szőke (BAK), 2. Klauschek (MTK).

100 m. főverseny. 1. Peterdy (MAFC) 1 p. 6.2 mp., kitűnő idő!

3 szor 40 m. vegyes staféta. 1. BAK (Borovy, Vértessy, Erdős), 2. MAFC (Elek, Pois, Rimanóczy).
A BAK győzelmét Erdősnek köszönheti.

Handicap 60 m. 1. Fühl (MUE), 2. Kunst (FTC).
Löbl (MTK) az I. helyről diszkvalifikálva.

Hátuszás handicap 80 m. 1. Gergely (BAK) 2. Klein (MTK).

400 m. melluszás. 1. Demján, 2. Demján, 2. Kőszeghalmi.

3-szor 40 m. sprintstaféta. 1. BAK (Koltay, Pogány, Erdős), 2. MUE.

Mellfőverseny 100 m. 1. Baronyi (MAC) 1 p. 22.6 mp. Igen jó idő.

II. o. oldalszás 100 m. 1. Borovi, 2. Mérey (FTC)

Kihívási verseny 60 m. 1. Rimanóczy és Beleznai holtversenyben.

Mellhandicap 80 m. 1. Fodor (BAK), 2. Bartkó (MUE).

Vízpoló. IV. ker. gimnázium győz 4 : 0 a IV. ker. keresk ellen.

Bíró: Ádám Sándor.

A WAC meetingje. Bécs, nov. 27. A WAC a Diana-fürdőben rendezte kitűnően sikerült meetingjét. A részt-

vevő magyar versenyzők közül Beleznay megnyerte a 200 méteres bajnokságot. Győzelme fölényes volt. A Keszler Géza emlékversenyt Ádám és a 68 méteres melluszást pedig Borovi nyerte. Ellenben váratlan vereséget szenvedett Erdős a sprintversenyben, ahol az óriási formában levő Brandstädtertől vereséget szenvedett. Demján (BTC) nevezése nem érkezett meg kellő időben és így nem engedték indulni. Demján ezért világrekordkísérletet jelentett be, a mely fényesen sikerült, amennyiben saját világrekordkísérlet: Wenke, Selmeczi és Kellner 136 m.-re usztak, Kellner lett első és nemcsak ő, hanem a második — Wenke — is megjavította a rekordot. A versenyeket Sheff Ottó rendezte és úgy rendezői, valamint starteri minőségben kitűnő volt.

200 méteres melluszás: 1. Brandstädter.

200 méteres bajnokság: 1. Beleznay. 2. Schuh. 3. Koltay. Beleznay rögtön átveszi a vezetést és könnyen nyer.

Bécs város dija, 68 méter gyors: 1. Brandstädter.

2. Erdős. 3. Pogány.

Keszler Géza emlékverseny 300 m.: 1. Ádám. 2. Koltay.

68 méteres melluszás: 1. Borovi. 2. Sheff. 3. Wachtl.

100 méteres oldalszás: 1. Brandstädter. 2. Schuh. 3. Rodler. 4. Erdős

Staféta verseny: 1. WAC. 2. BAK. 3. Amateur. Bécs város díját 13.5 ponttal a WAC nyerte a BAK 8 pontja ellen.

A vízpoló-bajnokságban az Austria 6:6 végzett a WAC-bal és ezzel erre az évre megnyerte a bajnokságot.

VADÁSZFEGYVEREK

Csakis elsőrendű gyártmányok!

Flobertek, pisztolyok, revolverek, sport,

:: utazási cikkek és távcsöveket ::

csekély havi törlesztésre

szállít

NOWOTNY J.

prágai fegyvergyáros budapesti telepe

Budapest, VI., Nagymező-utca 21.

Kérjen főárjegyzéket!

TELEFON

112-69

TELEFON

112-69

A M. KIR. ALLAMVASUTAK TÉLI MENETRENDJE.

A vonatok INDULÁSA Budapest k. p. udvarról. Érvényes 1910. okt. 1-től.

A vonatok ÉRKEZÉSE Budapest k. p. udvarra. Érvényes 1910. okt. 1-től.

Délelőtt				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat neve	vonat-szám	óra	perc	vonat neve
1110	5:50	sz. v.	Balatonszemes, Balatonfűzfő, Tapolca	610	12:30	sz. v.	Arad, Tövis, M.-Sziget
20	6:10	sz. v.	Torony, Triest	310	12:30	sz. v.	Hatvan
1502	6:25	gy. v.	Kassa, Csorba	8	12:40	sz. v.	Szombathely, Wien
10	6:40	sz. v.	Wien, Graz, Sopron	912	12:50	sz. v.	Ujvidek, Bród
1002	7:00	gy. v.	Fiume, Torino, Róma, Pecs, Vinkovce	1504	1:20	gy. v.	Kassa, Poprad-Felka
302	7:05	sz. v.	Ruttká, Poprad-Felka	324	1:35	sz. v.	Gödöllő
906	7:10	sz. v.	Belgrád, Sofia	1304	1:40	gy. v.	Fehring, Graz
402	7:20	sz. v.	Máramaros-Sziget	602	2:00	sz. v.	Arad, Bukarest
1302	7:25	sz. v.	Fehring, Graz, Triest	4	2:05	sz. v.	Wien, Páris
322	7:30	sz. v.	Gödöllő	404	2:15	sz. v.	Kassa, Lemberg
908	7:45	sz. v.	Belgrád, Bród, Sofia	916	2:20	sz. v.	Kiskőrös
606	8:00	sz. v.	Arad, Brassó	312	2:25	sz. v.	Hatvan
1508	8:10	sz. v.	Kassa, Csorba	24	2:30	sz. v.	Bicske
506	8:20	sz. v.	Kolozsvár, Brassó	510	2:40	sz. v.	Szolnok
1008	8:25	sz. v.	Zágráb, Fiume, Pecs, Bród	1902	2:55	gy. v.	Sarajevo, Gyékényes, Balatonfűzfő, Tapolca
408	8:35	sz. v.	Munkács, Lawocze	904	3:20	sz. v.	Belgrád, Konstantinápoly
1708	9:00	sz. v.	Máramaros-Sziget, Stanislaw	1022	3:35	sz. v.	Paks
306	9:15	sz. v.	Ruttká, Berlin	326	4:25	sz. v.	Gödöllő
2	9:20	sz. v.	Wien, Sopron	18	4:30	sz. v.	Komárom, Triest
22	11:55	sz. v.	Bicske	410	5:10	sz. v.	Miskolc
A vonatok indulása Budapest-Józsefvárosról				6	5:15	sz. v.	Győr, Sopron, Bruck-K.
				328	5:20	sz. v.	Gödöllő
				508	5:40	sz. v.	Kolozsvár, Brassó
				308	5:55	sz. v.	Ruttká, Berlin
				1004	6:15	sz. v.	Zágráb, Fiume, Róma, Napoli, Nizza
				518	6:15	sz. v.	Nagykátá, Szolnok
				330	6:25	sz. v.	Pécel
				914	6:25	sz. v.	Topolya
				314	6:40	sz. v.	Hatvan
				26	6:55	sz. v.	Bicske
A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra				1706	7:05	sz. v.	M.-Sziget, Stanislaw
				16	7:15	sz. v.	Győr, Triest
				316	7:35	sz. v.	Hatvan
				1006	7:40	sz. v.	Fiume
				1510	8:00	sz. v.	Kassa, Csorba
				918	8:00	sz. v.	Kunszentmiklós-Tass
				1912	8:25	sz. v.	Pecs, Bród, Sarajevo
				334	8:50	sz. v.	Gödöllő
				514	9:05	sz. v.	Nagykátá, Szolnok
				1306	9:25	sz. v.	Fehring, Graz
A vonatok indulása Budapest-Józsefvárosról				608	9:30	sz. v.	Arad, Brassó
				1508	10:00	sz. v.	Kassa, Csorba
				910	10:10	sz. v.	Belgrád
				406	10:15	sz. v.	Kassa, Lemberg
				1010	10:25	sz. v.	Fiume, Napoli
				12	11:00	sz. v.	Wien, Páris
				338	11:10	sz. v.	Ruttká, Berlin
				614	11:25	sz. v.	Arad, Debreczen
				422	11:35	sz. v.	Hatvan, Szerencs
				832	7:00	sz. v.	Gödöllő

A vonatok INDULÁSA Budapest ny. p. udvarról. Érvényes 1910. okt. 1-től.

A vonatok ÉRKEZÉSE Budapest ny. p. udvarra. Érvényes 1910. okt. 1-től.

Délelőtt				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat neve	vonat-szám	óra	perc	vonat neve
148	5:15	sz. v.	Rákospalota-Ujpest	114	12:15	sz. v.	Wien
122	5:35	sz. v.	Ersekújvár, Ipolyás	160	12:55	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
718	5:50	sz. v.	Szeged, Szolnok	162	1:30	sz. v.	Dunakeszi-Alag
152	6:00	sz. v.	Göd	4114	1:50	sz. v.	Piliscsaba
4102	6:10	sz. v.	Esztergom	504	2:00	gy. v.	Szatmár-Németi, Kolozsvár, Brassó
150	6:20	sz. v.	Rákospalota-Ujpest	126	2:10	sz. v.	Párkány-Nána
6502	6:35	sz. v.	Lajosmizse, Kecskemét	164	2:15	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
102	6:50	k. ost. ex. v.	Wien, Páris, Ostende, London	4108	2:20	sz. v.	Esztergom
512	7:00	gy. v.	Nagyvárad, Arad, Brassó, Nagyszeben, Körösmező	106	2:30	gy. v.	Wien, Páris
1404	7:05	sz. v.	Zsolna, Berlin	120	2:35	sz. v.	Galánta
104	7:55	sz. v.	Nagyszombat, Wien	704	2:40	gy. v.	Bukarest, Bázias
154	8:05	sz. v.	Dunakeszi-Alag	722	2:45	sz. v.	Cegléd
708	8:15	sz. v.	Orsova, Bázias	6504	2:50	sz. v.	Lajosmizse, Kecskemét
712	8:30	sz. v.	Temesvár, Karánsebes, Bázias	166	4:10	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
4104	9:05	sz. v.	Esztergom	130	4:20	sz. v.	Nagyvaros
116	9:20	sz. v.	Wien, Berlin	716	4:30	sz. v.	Szeged
156	9:40	sz. v.	Rákospalota-Ujpest	108	5:15	gy. v.	Wien
6508	11:15	sz. v.	Lajosmizse, Kecskemét	724	5:40	sz. v.	Cegléd
158	11:20	sz. v.	Rákospalota-Ujpest	124	6:00	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
A vonatok indulása Buda-Császfürdőre				724	6:10	sz. v.	Cegléd
				124	6:20	sz. v.	Nagyvaros
				724	6:35	sz. v.	Cegléd
				4110	6:40	sz. v.	Esztergom
				726	6:45	sz. v.	Cegléd, Szolnok
				1406	6:50	gy. v.	Pozsony, Berlin
				124	6:55	sz. v.	Párkány-Nána
				170	7:00	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
				728	7:35	sz. v.	Cegléd
				6506	7:40	sz. v.	Lajosmizse
A vonatok érkezése Buda-Császfürdőre				172	8:00	sz. v.	Dunakeszi-Alag
				710	8:05	sz. v.	Bukarest, Bázias
				132	8:20	sz. v.	Vác
				4112	8:30	sz. v.	Esztergom
				1408	8:40	sz. v.	Zsolna, Berlin
				118	9:30	sz. v.	Wien, Páris
				502	9:35	gy. v.	Kolozsvár, Bukarest, Stanislaw
				706	10:15	sz. v.	Szeged, Bázias, Bukarest
				720	10:30	sz. v.	Kiskunfélegyháza
				140	11:10	sz. v.	Nagyvaros

Délelőtt				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat neve	vonat-szám	óra	perc	vonat neve
145	5:50	sz. v.	Dunakeszi-Alag	15	12:00	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
723	5:55	sz. v.	Cegléd	133	1:20	sz. v.	Nagyvaros
725	5:55	sz. v.	Cegléd	703	1:25	gy. v.	Bukarest, Bázias
4101	5:50	sz. v.	Esztergom	103	1:40	sz. v.	Páris, Wien
139a	5:55	sz. v.	Nagyvaros	503	1:50	sz. v.	Kolozsvár, Tövis, (Sz.-Németi, Szolnok)
725a	6:00	sz. v.	Cegléd	159	1:55	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
147	6:05	sz. v.	Rákospalota-Ujpest	4107	2:05	sz. v.	Esztergom
6505	6:10	sz. v.	Lajosmizse	161	2:10	sz. v.	Dunakeszi-Alag
721	6:20	sz. v.	Szolnok, Cegléd	163	2:15	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
901	6:25	k. ost. ex. v.	Konstantinápoly, Belgrád	6507	3:20	sz. v.	Kecskemét, Lajosmizse
701	6:30	sz. v.	Konstantinápoly, Bukarest	713	4:05	sz. v.	Temesvár J., Szeged
139	6:35	sz. v.	Nagyvaros	127	4:10	sz. v.	Nagyvaros
1407	6:40	sz. v.	Berlin, Zsolna	4109	5:00	sz. v.	Esztergom
217	7:15	sz. v.	Párkány-Nána	215	5:30	sz. v.	Ersekújvár
709	7:20	sz. v.	Bukarest, Bázias	165	5:38	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
501	7:30	gy. v.	Bukarest, Kolozsvár, Máramaros-Sziget	115	5:55	sz. v.	Wien, Berlin
149	7:35	sz. v.	Rákospalota-Ujpest	1401	6:20	gy. v.	Berlin, Zsolna
117	7:40	sz. v.	Páris, Wien	707	6:35	sz. v.	Orsova, Bázias
4103	7:45	sz. v.	Esztergom	167	6:40	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
6501	7:50	sz. v.	Kecskemét, Lajosmizse	105	7:10	gy. v.	Wien
151	7:55	sz. v.	Göd	711	7:40	sz. v.	Bázias, Temesvár
727	8:05	sz. v.	Cegléd	169	7:45	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
131	8:10	sz. v.	Párkány-Nána	4113	8:10	sz. v.	Piliscsaba
719	8:35	sz. v.	Kiskunfélegyháza	137	8:20	sz. v.	Nagyvaros
153	9:10	sz. v.	Dunakeszi-Alag	125	8:30	sz. v.	Párkány-Nána
705	9:20	gy. v.	Szeged	107	9:05	gy. v.	Wien
1403	9:40	sz. v.	Berlin, Pozsony	4111	9:25	sz. v.	Esztergom
4105	9:55	sz. v.	Esztergom	6503	9:30	sz. v.	Kecskemét, Lajosmizse
155	10:25	sz. v.	Rákospalota-Ujpest	171	9:35	sz. v.	Dunakeszi-Alag
715	10:40	sz. v.	Szeged	1405	9:45	gy. v.	Berlin, Zsolna
119	11:15	sz. v.	Galánta	511	9:55	sz. v.	Nagyszeben, Brassó, Kolozsvár, Stanislaw
A vonatok érkezése Buda-Császfürdőre				129	10:25	sz. v.	Vác
				113	10:35	sz. v.	Wien
				6513	10:40	sz. v.	Ócsa
				717	11:00	sz. v.	Szeged, Szolnok
				101	11:05	k. ost. ex. v.	London, Ostende, Páris, Wien
				4001	5:55	sz. v.	Esztergom
				4003	7:45	sz. v.	Esztergom
				4013	8:21	sz. v.	Piliscsaba
				4005	10:04	sz. v.	Esztergom
				4011	9:31	sz. v.	Esztergom